

У атачэнні магутных дрэў — велічны палац

Сямейныя фотаздымкі сярод смецця?

Ніводзін дзіцячы дом не ў стане даць галоўнага — любові маці

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЕЎРАЗІЙСКІ ЭКАНАМІЧНЫ САЮЗ І ЕЎРАСАЮЗ СТАНУЦЬ РОЎНАВЯЛІКІМ ПАРТНЁРАМІ

Аляксандр Лукашэнка сустрэўся ўчора з кіраўнікамі сродкаў масавай інфармацыі краін СНД, паведамілі ў прэс-службе Прэзідэнта. Сустрэча прайшла напярэдні паязданні Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД, якое адбудзецца 25 кастрычніка ў Мінску і стане ключавым мерапрыемствам у рамках старшынства Беларусі ў Садружнасці.

Фота БЕЛТА

СНД як адзіная пляцоўка для дыялогу і выпрацоўкі сумесных рашэнняў

Найперш, выступаючы перад журналістамі, Аляксандр Лукашэнка заявіў пра неабходнасць захоўваць і развіваць Садружнасць Незалежных Дзяржаў як адзіную пляцоўку для дыялогу і выпрацоўкі сумесных рашэнняў. «Часам задаюць пытанне, сказаў ён, быў і ці застаецца цяпер сэнс у існаванні СНД? Пры гэтым часта ўказваюць на тое, што многія краіны ўжо арыентаваны на розныя цэнтры сілы. Расія, Казахстан і Беларусь будуць Еўразійскі эканамічны саюз. Украіна, Малдова, зольшыгага Армения спрабуюць пашырыць сувязі з ЕС. У Цэнтральнай Азіі не па днях, а па гадзінах расце прыцягненне Кітая. Выкажу думку, якая камусьці можа здацца парадаскальнай. Той факт, што краіны Садружнасці праводзяць розную палітыку, не толькі не аслабляе, але, наадварот, узмацняе патрэбу ў нейкім абагульняючым механізме, значным элементом якога з'яўляецца агульная пляцоўка для дыялогу».

Прэзідэнт Беларусі ўпэўнены, што трэба захоўваць СНД як пляцоўку для прыняцця канкрэтных рашэнняў. «Калі мы ў вусных колах абмяркоўваем гэтую праблему (неабходнасць захоўваць СНД — Заўвага БЕЛТА), пачынаем вельмі рэзка нахатваць на СНД, на неэфектыўнасць яе функцыянавання, аж да таго, што цікавацца няма. Я заўсёды кажу: не спяшаіцеся, яно ж нам надарога каштуе сёння. Распусціць, разгагнаць, разсыціся — прасцей. А вось потым сабрацца разам будзе вельмі складана», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка. Паводле яго слоў, цалкам натуральна, калі некаторыя з краін Садружнасці «шукаюць шчасця дзесяці за марамі». Але гэта не азначае, што трэба адмовіцца ад СНД. «Калі цяпер нам распусціць, разгагнаць Садружнасць, якая існуе як пляцоўка для сустрэч, перамоў, выпрацоўкі рашэнняў, што будзе тады, калі многія з нас, пашукаўшы шчасце за марамі-акіянамі, захочуць зноў вярнуцца размаўляць на агульную тэму», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што пасля распаду Савецкага Саюза не было іншай гістарычнай альтэрнатывы, акрамя стварэння новага аб'яднання. «Савецкі Саюз быў вялікай дзяржавай, каласальнай геапалітычнай сілай, якая непасрэдна ўплывала на лёсы свету. Такая дзяржава, вядома, не магла згінуць бясплёдна: занадта магутным было прыцягненне эканамічных, культурных, духоўных сувязяў, якія склаліся ў СССР. Таму пераход у новае ўтварэнне — СНД — стаў абсалютна натуральным і гістарычна неабходным», — адзначыў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка ўпэўнены, што нельга было разрываць трывялікі і эфектыўна працуючыя сувязі, трэба было развіваць інтэграцыю на постсавецкай прасторы, але ўжо на новай палітычнай і эканамічнай аснове — як садружнасць роўных, суверэнных дзяржаў.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што ў інтэграцыйных працэсах не варта ўвесць час азірацца на Еўрасаюз. «Трэба навучыцца больш шанаваць тое, што ўжо даўно ёсць у нас саміх. Бо Еўропа шмат у чым пакуль толькі ідзе да аб'яднання, і ў гэтым імкненні ёй яшчэ вельмі шмат трэба пераадолець. У нашых жа краін ёсць каласальны гістарычны вопыт сумеснага жыцця», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. У адрозненне ад Еўрасаюза, дзяржавы якога не мелі вопыту жыцця ў адзіным аб'яднанні, краіны Садружнасці такі вопыт маюць, і ў гэтым іх перавага. «З савецкай часоў нас звязвае агульная крывяносна-эканамічная адзіныя энергетычная і трубаправодная сеткі, аўтаматызаваныя дарогі і чыгункі, сувязь (праўда, карыстацца гэтым на карысць усіх краін СНД мы яшчэ не навучыліся). І нашы вытворца-кааперацыйныя сувязі па-ранейшаму для многіх прадпрыемстваў застаюцца безальтэрнатывнымі, забяспечваюць працоўнымі месцамі мільёны людзей», — адзначыў Прэзідэнт. У якасці прыкладу ён прывёў той факт, што прадпрыемствы Беларусі даюць працу прыкладна 7 мільярд чалавек у Расіі.

СТАР 2

ДОМ, ДЗЕ ЖЫВЕ СОНЦА

Спыніцеся і ўсміхніцеся!

Маленькі дом з жоўтым франтонам і сонейкамі, белымі аканіцамі з чырвонымі кветкамі, плятам, размаляваным птушкамі і жывёламі. Гэты дом нельга не заўважыць, і крыху шкада, што сядзіба схавана на адной з глыбінных вулак, а зусім не на галоўным шляху праз Парычы: няхай бы бачылі ўсе, бо на нашых тварах так часта не хапае ўсмешкаў! Я выпадкова натрапіў — спачатку на прысядзібны вернісаж, потым, не устрымаўшыся, папрасіўся ў хату. Цяпер дакладна ведаю, дзе жыве сонца і хто мастачка, якая нагадвае іншым, што ў жыцці яшчэ ёсць месца казкам. Жыхары Парычаў, штодня праходзячы паўз дом №23 на Камсамольскай вуліцы, кажуць, што адчуваюць прыліў добрай энергіі, якая ідзе ад гэтых малюнкаў і фарбаў. Яны перакананы, што гэткай прыгажосці больш не сустрэнеш. І маюць рацыю — ні ў пасёлку над Бярэзінай, ні ў іншых населеных пунктах гаспадары не бяруць у рукі пэндзлі, каб шчодра дзяліцца пазытым станам душы.

СТАР 6

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАБЯКОЎ, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта

«Далёка не ва ўсіх абласцях краіны работа па ліквідацыі праблемных дамоў вядзецца роўна. Прэтэнзій у гэтым плане практычна няма да Брэсцкай і Гродзенскай абласцей, там справы ідуць лепш, чым у іншых рэгіёнах краіны, аднак гэта не значыць, што праблема няма наогул. Параўнальна нейтральная сітуацыя склалася ў Мазіўскай вобласці, а самая складаная — у Віцебскай, Гомельскай, Мінскай абласцях і беларускай сталіцы. Таму мы вярталіся і будзем вяртацца да ходу выканання рашэнняў рабочай групы, якія тычацца выканання абавязальстваў, што ўзялі на сябе мясцовыя органы ўлады па ўводзе ў эксплуатацыю жылых дамоў, якія будуць з перавышэннем нарматываў тэрмінаў будаўніцтва. Гэта неабходна для поўнага вырашэння гэтай праблемы».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 22.10.2013 г.

Долар ЗША	91 50,00
Еўра	125 10,00
Рас. руб.	287,00
Укр. грыўна	1117,76

Май на ўвазе ПАМЕР ДАПАМОГІ МАМАМ, ЯКІЯ ПРАЦАВАЛІ, БУДЗЕ АДНОЛЬКАВЫМ

3 сённяшняга дня ўступае ў сілу Указ Прэзідэнта ад 9 кастрычніка 2013 года № 462 «Аб некаторых пытаннях прызначэння і выплаты дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей».

Нормы гэтага ўказа распаўсюджваюцца на індывідуальных прадпрыемстваў, прыватных натарыусаў, адвакатаў і рамеснікаў, якія ажыццяўляюць догляд дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў. Згодна з указам, устаноўлена права на прыпыненне дзейнасці гэтых катэгорыяў асоб у сувязі з доглядам дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў. Пры прыпыненні імі адпаведнай дзейнасці з гэтай прычыны ім будзе прадастаўлена права на атрыманне дапамогі ў поўным памеры.

Такім чынам, як паведамілі ў Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны Беларусі, цяпер пры вызначэнні памеру дапамогі ў перыяд ажыццяўлення догляду дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў будучы ўраўнаваны ўсе катэгорыі занятых асоб (і тыя, хто працуе па найме, і тыя, хто ажыццяўляе іншыя віды дзейнасці).

Парадак прыпынення і аднаўлення адпаведнай дзейнасці будзе ўстаноўлены Саветам Міністраў. Праектам пастановы прадугледжана, што прыпыненне дзейнасці ў сувязі з доглядам дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў, а таксама яе аднаўленне да спаўнення дзіцяці ўзросту 3 гадоў будзе ажыццяўляцца на падставе пісьмовай заявы. Яе трэба будзе падаваць індывідуальным прадпрыемствам, рамеснікам — у падатковы орган па месцы пастаноўкі на ўлік у якасці плацельшчыка падатку (збору); прыватным натарыусам — у адпаведнае ўпраўленне юстыцыі абласцкага, мінгарвыканкама (па месцы рэгістрацыі прыватнага натарыуса); адвакатам — у тэрытарыяльную калегію адвакатаў, членам якой ён з'яўляецца.

Святлана БУСЬКО.

У АСНОВЕ ГРАМАДСТВА — ІНТАРЭСЫ БІЗНЕСУ?

Яны ўдваіх ствараюць эканоміку краіны. Іх нельга размяжоўваць. Прыватны бізнес і дзяржава — гэта ўсё роўна што фурманка са шматлікім майном для продажу і конь, які яе цягне на кірмаш: калі конь прыдзе адзін на торг, то сэнсу ад гэтага ніякага не будзе; тая ж сітуацыя — калі фурманка без каня будзе стаяць на месцы. У Беларусі гэта зразумела. Днямі ў Мінску прайшла міжнародная канферэнцыя «Дзяржаўна-прыватнае партнёрства: найлепшы міжнародны вопыт і перспектывы для Рэспублікі Беларусь». Яна з'яўляецца першым важным інфармацыйным мерапрыемствам двухгадовага праекта «Умацаванне нацыянальнага патэнцыялу ў галіне прымянення механізмаў дзяржаўна-прыватнага партнёрства ў Рэспубліцы Беларусь».

З'явіцца Нацыянальнага цэнтр дзяржаўна-прыватнага партнёрства?

Мікалай Снапкоў, міністр эканомікі, адзначыў на канферэнцыі, што ў Беларусі фарміруюцца неабходныя нарматыўна-прававыя умовы для развіцця дзяржаўна-прыватнага партнёрства (ДПП). Зацверджана канцэпцыя і падрыхтаваны праект закона аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве. У аснове гэтых інстытуцыйных дакументаў — праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі па ўмацаванні нацыянальнага патэнцыялу ў галіне прымянення механізмаў ДПП.

СТАР 4

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 14°
Віцебск	+ 5°
Гомель	+ 7°
Гродна	+ 8°
Магілёў	+ 5°
Мінск	+ 5°

ВАЖНА

3 1 ЛІСТАПАДА ПАВЫШАЮЦА ПЕНСІІ

Адпаведны ўказ № 478 «Аб павышэнні пенсій» Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 21 кастрычніка, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе Прэзідэнта.

3 1 лістапада 2013 года будзе праведзена карэкцыя фактычнага заробку пенсіянераў і пералік працоўных пенсій. У выніку працоўных пенсій грамадзян павялічацца ў сярэднім на 5,1 працэнта.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

АЎТОБУС У ВАЛГАГРАДЗЕ ЎЗАРВАЛА СМЯРОТНІЦА

У здзяйсненні тэракту ў Валградзе западозрылі тэрарысту-смяротніцу. Пра гэта са спасылкай на следчае ўпраўленне Следчага камітэта Расіі па Валградскай вобласці паведамілі інфармагенцтва. Па даных следства, жанчына нядоўна прыняла іслам і з'яўлялася жонкай аднаго з лідараў бандфармаванняў. Для падрыву рэйсавага аўтобуса жанчына, імя якой не называецца, выкарыстала замаскаванае на сваім целе выбуховае прыстасаванне. Выбух у Валградскім аўтобусе маркі ЛіАЗ адбыўся ў 14:25 па маскоўскім часе каля прыпынку «Лесабаза» на вуліцы Лазаравай. У выніку выбуху загінулі шасцёра і пацярпелі 20 чалавек. Адным з пацярпелых з'яўляецца паўтарагадовае дзіця. Усяго ў момант здарэння ў аўтобусе знаходзілася каля 40 чалавек.

У МАЛДОВЕ ПАПУЛЯРЫЗУЮЦЬ СІМВОЛІКУ СНД

Акцыя, ініцыяваная грамадскім рухам «Радзіма — Еўразійскі саюз», пачалася на поўдні Малдовы, дзе мясцовыя ўлады першымі адрагавалі на прапанову па вывешванні сцягоў. Першыя сцягі СНД ужо ўзняты на адміністрацыйных будынках і іншых будынках гарадоў Тараклія, Кагул і Вулканешты на поўдні Малдовы.

ПАСЛА ЗША ТЭРМІНОВА ВЫКЛІКАЛІ Ў МЗС ФРАНЦЫІ З-ЗА СКАНДАЛУ З ПРАСЛУШКАЙ

Міністэрства замежных спраў Францыі выклікала для тлумачэння пасла ЗША пасля таго, як у газеце Le Monde была апублікавана інфармацыя аб сачэнні амерыканскага Агенцтва нацыянальнай бяспекі за французскімі грамадзянамі. Па словах кіраўніка ведамства Ларана Фабіуса, пасол быў выкліканы «неадкладна». Раней газета Le Monde распавяла пра тое, што АНБ ЗША праслухоўвала тэлефонныя перамоў з французскіх нумароў і захоўвала SMS-паведамленні, а таксама адсочвала электронную перапіску. Інфармацыя была атрымана газетай ад былога супрацоўніка ЦРУ Эдварда Сноўдэна. У апублікаваных раней матэрыялах, прадстаўленых Сноўдэнам, змяшчалася інфармацыя аб сачэнні амерыканскіх спецслужбаў за кіраўніцтвам іншых краін. У прыватнасці, высветлілася, што Германія была для ЗША «партнёрам трэцяга класа», што мела на ўвазе магчымасць шпіянажу.

ISSN 1990 - 763X

13 199:

9 771990 1763008

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ІНІЦЫЯТАРЫ ІДЗІ ЗНОСУ ПМНІКА САВЕЦКІМ ВОІНАМ У РЫЗЕ НАСТОЙВАЮЦЬ НА ЯГО ЗНІШЧЭННІ

Ініцыятары прапановы аб зносе помніка савецкім воінам — вызваліцелям Савецкай Латвіі і Рыгі ад нямецка-фашысцкіх войскаў настойваюць на тым, каб манумент быў знішчаны. Роберт Красціньш, Эміліс Гайліс і Марыс Рукс лічаць, што тэрыторыя ў Пардаўгаве, дзе ўсталяваны мемарыял, гістарычна з'яўлялася плошчай Перамогі латвійскай дзяржавы, перадае Delfi.

Тым часам на сайце Manaballs.lv, які прызначаны для збору подпісаў з наступным разглядам ініцыятыў у латвійскім сейме, пад заклікам знесці помнік падпісаліся больш за 10 тысяч чалавек. Гэтых подпісаў хопіць, каб перадаць ініцыятыву на разгляд латвійскага сейма.

Аб падтрымцы ініцыятывы раней заявілі і некаторыя афіцыйныя асобы краіны — у прыватнасці, міністр абароны Аріціс Пабрьскі. У сваю чаргу, катэгарычна супраць знішчэння помніка выказаўся мэр Рыгі Ніл Ушакоў.

Жыллё

ЦІ ЎПАДЗЕ КОШТ КВАДРАТНАГА МЕТРА Ў МІНСКУ?..

Пакуль што назіраецца толькі зніжэнне колькасці здзелак на рынку другаснага жылля сталіцы. Яно складала каля 10%.

«Асноўнай прычынай гэтага стала адмова банкаў ад выдачы льготных крэдытаў, што, у сваю чаргу, адбілася на фінансавых магчымасцях патэнцыйных пакупнікоў», — цытуюць інфармагенцтва наместніка дырэктара па продажам на другасным рынку жылля «Твая сталіца. Агенцтва нерухомасці» Святлана КУДЗЕЛКУ.

Сёння на рынку другаснага жылля цэны на аднапакаёвую кватэру пачынаюцца прыкладна ад 54 тыс. долараў, на двухпакаёвую — ад 65 тыс., трохпакаёвую — ад 83 тыс. Гэта кошт жылля ў Заводскім і Кастрычніцкім раёнах, якія лічацца самымі бюджэтнымі ў плане продажаў. Самым запатрабаваным і папулярным застаецца жыллё ў Фрунзенскім і Ленінскім раёнах, а таксама ў жылым раёне Серабранка. У Фрунзенскім раёне цэны на аднапакаёвыя кватэры пачынаюцца ад 60 тыс. долараў, на двухпакаёвыя — ад 72 тыс., на трохпакаёвыя — ад 92 тыс. У Ленінскім раёне кошт аднапакаёвай кватэры стартуе ад 54 тыс. долараў, двухпакаёвыя — ад 75 тыс., трохпакаёвыя — ад 112 тыс. Цэны на жыллё ў Серабранцы мала адрозніваюцца ад коштаў Ленінскага раёна. Адрозніваюцца толькі аднапакаёвыя кватэры — іх кошт пачынаецца ад 60 тыс. долараў. У сувязі з будаўніцтвам метро набірае папулярнасць і Маскоўскі раён. Там пачатковы кошт аднапакаёвай кватэры складае 62 тыс., двухпакаёвай — 80 тыс., трохпакаёвай — 98 тыс. долараў.

Спецыяліст удакладніла, што прыведзеныя лічбы — кошт прапановы, які пры кулі, як правіла, зніжаецца на 15%. На яе думку, рэалізаваць на тое, што кошт квадратнага метра рэзка ўпадзе, не варта.

Кірыл КРАЁВЫ.

АСНОЎНЫЯ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ БЕЛАРУСІ Ў СТУДЗЕНІ-ВЕРАСНІ 2013 ГОДА

*Запасы аўтавага прадукцыі на 1 кастрычніка 2013 года склалі ВВР, 1 трлн., або 70,6%

Крыніца: Белстат

© Інфарграфіка БЕЛТА

Еўразійскі эканамічны саюз і Еўрасаюз Стануць роўнавялікімі партнёрамі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Акрамя того, паміж народамі СНД няма пераададных псіхалагічных бар'ераў. «Недарма наша інтэграцыянае ўтварэнне называецца Садружэннем: усё яе членаў аб'ядноўвае агульная гісторыя, адзіныя стандарты адукацыі, багатая савецкая культура і вялікая руская мова», — сказаў Прэзідэнт. «Адразу абмоўлюся: я не прэтэнду на веданне абсалютнай ісціны. Вядомы рускі класік мудра заўважыў калісьці: вялікае бачыцца на адлегласці. Цалкам магчыма, павінна прайсці яшчэ нямала часу, каб і звычайныя людзі, і палітыкі, і гісторыкі далі дакладныя і справядлівыя ацэнкі Садружэння», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Адказваючы на пытанне, колькі можа заняць працэс выбудоўвання такога ўзроўню ўзаемадзеяння, які, напрыклад, існуе зараз у Еўрапейскім саюзе, Прэзідэнт сказаў: «Калі будзем ісці такімі тэмпамі, то яшчэ шмат часу зойме». Перадаваць частку суверэнітэту ў інтэграцыйнае аб'яднанні, паводле яго меркавання, магчыма толькі ў інтарэсах народаў краін-удзельніц. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў АЭП створаны наднацыянальны орган — Еўразійская эканамічная камісія, якая надзелена пэўнымі паўнамоцтвамі. «Гэта значыць, мы ўжо падзяліліся сваім суверэнітэтам. Што да Беларусі, Казахстана і Расіі — у гэтым абсалютна няма ніякага праблем. Толькі трэба разумець, якую долю суверэнітэту і ў імя чаго мы павінны перадаць у наднацыянальныя органы», — сказаў беларускі лідар. «Так, мы незалежная суверэнная дзяржава, але, калі мы часосы хочам і бачым чыну гэтага, мы на гэта пойдзем. Мы таксама шмат думалі, вагаліся, як і Расія, і Казахстан, але мы бачылі салідную карысць ад гэтага — эканамічную, фінансавую», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Калі гэта будзе звычайная «траскатня» пра будучыню Еўразійскага эканамічнага саюза і пад гэта (незразумела, пад што) зноў трэба будзе перадаваць суверэнітэт, беларусы на гэта не пойдучы. Упэўнены, што, тым больш, Казахстан і Расія на гэта не пойдучы», — заявіў беларускі лідар. «Таму суверэнітэт у дадзеным выпадку ў нас не ікона, на якую трэба мапіцца. Суверэнітэт — вельмі важная рэч, але мы ім будзем распараджацца ў інтарэсах нашых народаў і будзем рабіць крокі толькі тады, калі мы будзем адчуваць, што далагаванне часткі нашага суверэнітэту будзе на карысць нашым народам», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы.

Мытны саюз: з Арменіяй пакуль няма яснасці

Арменія пакуль не можа ўступіць у гэтае інтэграцыйнае аб'яднанне (літаральна заўтра-пасляўтра), а толькі выкарыстаўшы ўсе неабходныя працэдурны ад далучэння, заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Вельмі шмат няпэўнасці ў гэтым працэсе, горш за ўсё, калі тут будзе некатарыя паспешнасць», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Вы ведаеце, што Украіна, Малдова, і Арменія маюць намер падпісаць пагадненне з ЕС аб асацыяцыі. Я не аналізавалі праекты пагадненняў Арменія і Малдовы, але з Расіяй мы добра прааналізавалі праекты дакументаў з Украінай. Калі гэта будзе такія дакументы, тады зразумела, наколькі глыбока і далёка гатовыя ісці нашы партнёры — малдаване і армяне — у гэтым кірунку. Я ўжо выказаўся на гэтую тэму і вельмі рады, што праз некаторы час Мядзведзеву, сустракаючыся з украінцамі, літаральна слова ў слова паўтарыў тое, што сказаў я. Мы не бачым ніякага страху ў тым, што Украіна выдзе дыялог з ЕС».

Кіраўнік беларускай дзяржавы падкрэсліў, што, калі пачуць пра тое, што Арменія не супраць далучэння да Мытнага саюза, ён абмеркаваў гэтую тэму з кіраўніцтвам Расіі. А таксама задаваў пытанне Прэзідэнту Арменія ў Сочы аб тым, якія зьяабраца падпісаць пагадненне аб уступленні ў Мытны саюз. «Я заўважыў, што гэта нават не першы крок, а гэта — пайкроку, паколькі няма яснасці ў гэтым пытанні», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што, на яго думку, «на сённяшні дзень гаворка ідзе пра нейкія пайкроку Арменія, толькі з адной мэтай — каб яна была з намі». Прэзідэнт падкрэсліў, што гэта яго пункт гледжання і гэтае пытанне яшчэ падлягае абмеркаванню. Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што тут беларусы з расіянамі прытрымліваюцца адной пазіцыі, што ўсе разам павінны сесці і абмеркаваць, як Арменія бачыць сваю

будучыню — Мытны саюз, АЭП і з другога боку — Еўрасаюз. Усё гэта трэба будзе разгледзець у Мінску. «Арменія павінна прайсці шлях далучэння. Гэта ж, як, напрыклад, да СГА далучацца праз пэўны праемак часу», — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

Няма ніякага страху ў тым, што Украіна выдзе дыялог з ЕС

Прэзідэнт Беларусі заявіў, што не бачыць нічога страшнага ў правядзенні перамоў Украіны з ЕС. Праўда, лічыць ён, падпісанне пагаднення з ЕС не павінна закрыць шлях для ўступлення Украіны ў будучы Еўразійскі эканамічны саюз. «Мы не бачым ніякага страху ў тым, што Украіна выдзе дыялог з ЕС. Больш за тое, у нас няма падстаў забараніць ёй падпісаць нейкія дамовы, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Зразумела наша пазіцыя з ЕС, яны на дух нас не пераносяць. Але такія перамовы, нават больш глыбокія, выдзе Расія з ЕС — па адмене віз, аб зоне свабоднага гандлю. Хто ж на гэтым фоне можа забараніць такой гіганцкай краіне,

зідэнт лічыць, што зняцце абмежаванняў у Мытным саюзе не смяротна для Расіі. Ён растлумачыў: «Усё адно разам мы ад аб'ёму атрымаем больш. Асабліва расіяне».

Распавядаючы аб сваёй нядаўняй сустрэчы з Прэзідэнтам Казахстана, Аляксандр Лукашэнка таксама падкрэсліў, што «не было ніякіх антырасійскіх перамоў, змоў, абсалютна ніякіх закрытых тэм не было, ды і быць не магло».

ЕС і Еўрапейскі саюз будуць партнёрамі

Беларусь, Расія і Казахстан стварылі Мытны саюз і сёння ўшчыльнае наблізіліся да новага этапу інтэграцыі — стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза. «З улікам імкнення шэрагу іншых краін да ўдзелу ў гэтым праекце на шахматнай дошцы геапалітыкі ў самы бліжэйшы час Еўразійскі эканамічны саюз і Еўрапейскі саюз стануць прыкладна роўнавялікімі партнёрамі. Іх інтарэсы трэба будзе збалансаваць. Гэта і ёсць жывы прыклад таго, што ідэя інтэграцыі інтэграцыі абсалютна рэальная»,

губіць уласную вытворчасць калійных угнаенняў у Расіі». «Пачынаецца дэмпінг ва ўсіх сегментах калійнага рынку. Калі сёння мы дамаўляемся прадаць калійныя угнаенні за \$400, то літаральна следам прыязджаюць прадстаўнікі «Уралкалія» (гэта ўжо было зафіксавана ў многіх месцах) і прапануюць за \$320-350», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы пры гэтым падкрэсліў, што беларуская кампанія здольная вытрымаць такі дэмпінг і для гэтага ёсць неабходныя рычагі. «Навошта вы («Уралкалія»). — Заўвага БЕЛТА) у страту працуеце? Каб захапіць рынкі? Не атрымаеце! — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Мы, вядома, негалононо можам дамовіцца з усімі кампаніямі, якія працуюць на рынку, і вы не справіцеся з агульным рынкам. Гэта класіка — усё павінны працаваць на тое, каб атрымаць вялікі кошт, а значыць, — вялікі прыбытак».

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што аднаўленне партнёрства і продаж праз аднаго трыйдара былі б выгадным аб'ёмным бакам і значна павысілі б цану на калійныя угнаенні. «Таму мы не супраць, калі ласка, гатовыя хоць заўтра вярнуцца, але на тых прынцыповых дамоўленасцях, якія былі дасягнутыя, каб гэта было празрыста і сумленна. Мы не хочам ніякіх адкатаў, левых схем», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт перакананы, што крызіс у калійнай сферы быў створаны штучна з мэтай зарабіць грошы на падзенні і росце каштоўнасці акцыяў. «Вось такія непажаданыя для нас кампаньі, таму мы гатовыя да аб'яднання, калі гэтага хоча расійскі бок», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Давайце дамаўляцца, давайце будзем працаваць разам. Я і нашы калійшчыкі хацелі б бачыць з навага боку ў якасці кампаньёнаў людзей, якія зацікаўлены ў вытворчасці і празрыстым продажы калійных угнаенняў».

У гэтай сувязі Аляксандр Лукашэнка заявіў аб сваёй зацікаўленасці ў тым, каб кантрольны пакет акцыяў «Уралкалія» набыў Міхаіл Гударыев. Прэзідэнт адзначыў, што гэтае пытанне ён асабіста з Міхаілам Гударыевым не абмеркаваў. «Ён у нас будзе рунднік, будзе вырабляць 1,5 міль тон сваіх угнаенняў», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Ён быў улічаны ў гэтую сістэму, рабіў бы свае ўгнаенні як прыватны. Нам было б вельмі выгадна. Ён нікоды б не падзеўся ад БКК».

Аляксандра Лукашэнка пацікавіліся, ці прыязджаў да яго патэнцыйны прэтэндэнт на кантрольны пакет акцыяў «Уралкалія» — Міхаіл Прохараў, Уладзімір Коган, Міхаіл Гударыев.

«Я Прохарава і Когана наогул не ведаю, нават не ўяўляю, чым яны займаюцца. Ведаю Гударыева, але мы з ім праблему купілі не абмяркоўвалі. У агульных рысах». Прэзідэнт расказаў, што на яго пытанне Міхаілу Гударыеву, чаму ён не хоча набыць кантрольны пакет акцыяў гэтага прадпрыемства, той адказаў, што падумае. «Потым чую, што ён нібыта ўдзельнічае. Пры сустрэчы, вядома, я задам яму пытанне», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама распавёў, што, калі ён абмяркоўваў гэтую праблему з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным, убачыў, што «і для яго, напэўна, гэтага пераважна існуе». «Я яму кажу: чаго пераважае? Няхай, у краінам выпадку, дзяржава выкупіць гэтыя акцыі, і я гарантую, што мы на працягу двух-трох гадоў адновім усё, што было, па цэнах. Страху ніякага няма, калі на гэтым этапе акцыі будзе ў дзяржавы. Усё роўна яна потым прадаць даражэй», — сказаў Прэзідэнт.

Што ж датычыць лёсу Уладзіслава Баўмергертнера, які быў арыштаваны ў канцы жніўня беларускімі праваахоўнымі органамі, то Прэзідэнт не выключыць, што ён можа быць перададзены Расіі пасля кампенсацыі нанесенага ўрон. «Хочаце распедаваць гэтую праблему — забірайце і расследуйце», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да расійскага боку. Ён нагадаў, што Беларусь перадала 19 там швейцарскаму кампанію прадавалі калійныя угнаенні, цану адну ўказвалі, дапусцім, \$350, прадавалі па \$400, а розніцу дзялілі. Некалікі эпизоды было такіх. Тут яго не выкруціш», — сказаў Прэзідэнт, дадаўшы, што такім чынам было перакваліфікавана абвінавачванне на крадзеж. «Нам лепш самім хутчэй закрыць гэтую тэму, разабрацца і пакараць вінаватых», — лічыць беларускі лідар.

«Я не крыважаэрны. Я не да таго, што мы павінны іх пасадзіць. Пакуль мы не на-

бралі большага ўрон, хай кампенсуе гэты. Кампенсуе яго — мы ўжо будзем неяк круціцца, каб любімага вамі і расійскім народам Баўмергертнера перадаць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Беларуская доля МТС можа быць прададзена

Толькі за выгадную цану
«Вы гатовыя заўтра набыць, ці мы вам прададзім МТС, я не супраць — калі ласка», — заявіў беларускі лідар.

Рэзюмуючы на каментарый, што названая цана ў \$1 млрд занадта высокая, кіраўнік дзяржавы сказаў: «Няма ў эканоміцы і фінансавых такога паняцця — тана ці дорага. Гэта працэс, калі людзі садзяцца і дамаўляюцца». Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што працэс продажу і вызначэння цаны можна вырабіць і з дапамогай адкрытых таргоў. «На адкрытых таргах вы ўбачылі кошт у \$500 міль, і думалі б, прадаваць ці не. Я не прадаў бы, я чакаў бы павышэння ціне. А калі б быў не мільярд, — кошт, які бы вызначаны калісьці пры высокім рынку, а \$900 міль, я на сёння прадаў бы», — прывёў прыклад кіраўнік дзяржавы.

Адказваючы на адно з пытаньняў, Аляксандр Лукашэнка згадаў аб прапановах па аб'яднанні МАЗа і КаМАЗа. Паводле яго слоў, вынікам падобнай прыватызацыі павінны быць інвестыцыі, павелічэнне вытворчасці, прыўнясенне новых тэхналогій і пашырэнне рынкаў збыту. Аднак у выпадку з КаМАЗАм нічога гэтага не гарантуецца.

Прэзідэнт адзначыў, што расійскім партнёрам на першапачатковым этапе прапаноўвалася стварыць сумесную кампанію і на працягу некалькіх гадоў разам працаваць без абмену ўласнасцю, каб можна было ўбачыць рэальную выгаду. «Нядаўна чытаю: хтосьці там заявіў (гэта норма ў Расіі — укінуць інфармацыю ад імя нейкага кіраўніцтва, кампаніі ці яшчэ гадзіцы); нам не цікавы падобны праект без акцыяў. Ну не цікавы, добра, пацёрпім», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што пры прыватызацыі значных для Беларусі актываў, яго подпіс як Прэзідэнта ставіцца апошнім. А да гэтага рашэнне аб мэтагоднасці працэсу прадпрымаецца па ланцужку працоўным калектывам канкрэтнага прадпрыемства, мясцовай уладай, на ўзроўні міністэрства і урада.

«Прадаючы ўласнасць, створаную народам, я павінен яе прадаваць нават больш акуратна, чым сваю. Такая мая пазіцыя, і я з яе буду з'яўдзіцца», — рэзюмаваў беларускі лідар.

«Мы будзем найперш сацыяльна дзяржаву»

Беларускі кіраўнік перакананы, што любая дзяржава павінна, перш за ўсё, шанаваць свой народ. «Дзяржава — для народа. У нас гэта ўсюды напісана, гэта наш лозунг», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «Дзяржава павінна працаваць у інтарэсах народа. Адсюль — сацыяльная дзяржава, але не сацыялістычная».

Галоўнае, што адзначае Беларусь ад сацыялістычных дзяржаў, гэта адсутнасць панаваасці. Безумоўна, наша краіна не адмовілася ад планавання ў цэлым. Так, кожная дзяржава зацверджае бюджэт — фінансавы план. У Расіі, напрыклад, бюджэт прымаюць на тры гады наперад. У Беларусі зацверджаюць гадавы бюджэт, а таксама асноўныя 12 паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця. «Але гэта не тое планаванне, якое было ў Савецкім Саюзе», — падкрэсліў Прэзідэнт.

У ліку асноўных адрозненняў кіраўнік дзяржавы таксама назваў наяўнасць канкурэнцыі. «Тое, што я прымаю ў рынаковых адносінах без усялякай альтэрнатывы, прычым, — гэта канкурэнцыя. Калі ёсць сумленна канкурэнцыя, не будзе застою ў грамадстве, эканоміцы», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. На яго думку, дзяржава павінна стварыць такія ўмовы, каб чалавек мог працаваць свае найлепшыя якасці, і гэта заўсёды будзе на карысць любой дзяржаве. Таму ў Беларусі для тых, хто хоча пачаць займацца бізнесам, дзейнічае заўважны прынішп. У рэальнасці Суветнага банка па вядзенні бізнесу Беларусь апыраджае краіны СНД.

Акрамя таго, ад сацыялістычных краін Беларусь адрознівае існаванне прыватнай уласнасці. «Прыватнай уласнасці быць. Стварай яе, але адна ўмова — сумленна і празрыста», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Разам з тым Беларусь захавала многа пазітыўнага, што ўласціва сацыялістычным краінам, напрыклад бясплатную адукацыю, ахову здароўя.

Паводле матэрыялаў БЕЛТА.

Уладзімір МАКЕЙ: «У НАШАЙ КРАІНЕ РОБІЦЦА ШМАТ ДЛЯ ЗАХАВАННЯ ПАМ'ЯЦІ АБ АХВЯРАХ ХАЛАКОСТУ»

У сучаснай Беларусі робіцца шмат для захавання памяці аб ахвярах халакосту. Аб гэтым заявіў учора міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Макей, які прыняў удзел у мітынгу ў памяць 70-годдзя знішчэння Мінскага гета, перадае БЕЛТА.

«У сучаснай Беларусі робіцца шмат для таго, каб захавання памяць аб ахвярах халакосту. Мы не дапускаем ніякіх праў антысемітызму, падтрымліваем вывучэнне яўрэйскай культуры і мовы. Мы стараемся аднаўляць значныя ў гісторыі яўрэйскага народа помнікі», — сказаў Уладзімір Макей.

Кіраўнік знешнепалітычнага ведамства нагадаў, што Мінскае гета было адным з самых вялікіх у Еўропе, у ім знаходзілася каля 100 тыс. людзей. Менавіта тут фашысты пачалі рэалізацыю дактрыны па планамерным знішчэнні яўрэйскага насельніцтва. Для далейшай ліквідацыі сюды дастаўлялі вязні з Аўстрыі, Польшчы і іншых дзяржаў.

Паводле слоў Уладзіміра Макея, «Яма» — гэта не толькі помнік трагедыі, але таксама помнік падзвігу яўрэйскага народа. Многія вязні гета загінулі за сваю свабоду. «Мы ганарымся тым, што беларусы ўспрынялі гора яўрэйскага народа як сваё ўласнае. З рыскай для жыцця яны ратавалі ад немінчай гібель тысячы яўрэяў», — адзначыў кіраўнік МЗС Беларусі. Ён таксама нагадаў, што за праўленні гераізм 711 беларусаў удастоены высокага ганаровага звання «Праведнік народаў свету». «Тая вайна стала агульным горам і выпрабаваннем для нашых народаў, у ёй загінуў і кожны трэці яўрэй, і кожны трэці беларус. Наша агульная памяць — частка ўнікальнай гісторыі добрасуседскіх адносін паміж нашымі народамі, басценны капітал, дзякуючы якому Беларусь была, ёсць і будзе агульным домам. У памяць аб загінулых ахвярах фашызму сёння мы павінны процістаяць любым правам нацызму і рэлігійнай неадпаведнасці. Нельга дапусціць скажэння праўды аб найвялікшай трагедыі мінулага», — падкрэсліў Уладзімір Макей.

У адпаведнасці з іўдзейскай традыцыяй кіраўнік беларускага знешнепалітычнага ведамства ўсклаў камень, дастаўлены з ваколіц Іерусаліма, да манумента ў памяць аб ахвярах гета.

Дырэктар бюро па сувязях з рускамоўнай яўрэйскай дыяспарай пры канцэлярыі прэм'ер-міністра Ізраіля Наоми Бен-Амі ў сваю чаргу адзначыла, што ў якой бы краіне ні знаходзіўся або жыв чалавек, ён не павінен забываць найвялікшую трагедыю 20-га стагоддзя — халакост.

Мерапрыемствы да 70-годдзя знішчэння Мінскага гета прайшлі ў беларускай сталіцы 20-21 кастрычніка. У праграме — памятны вечар і жалобны мітынг, прыём у гонар былых вязняў гета і праведнікаў народаў свету, круглы стол па праблемах вывучэння і захавання памяці аб халакосте, экскурсія на яўрэйскіх мясцінах беларускай сталіцы, вечар дакументальнага кіно і іншыя мерапрыемствы.

Футбол. Чэмпіянат свету-2014

УКРАЇНА ЗГУЛЯЕ З ФРАНЦУЗАМІ
У швейцарскім Цюрыху адбылося лёсаванне стыковых матчаў еўрапейскага кваліфікацыйнага раўнда чэмпіянату свету па футболе, які ў наступным годзе прыме Бразілія.

У выніку «латарэі» зборная Украіны за пеціўку на планетарнае першынство памагалаецца з Францыяй, Португалія згуляе са Швейцыяй, Грэцыя з Румыніяй, а Харватыя — з Іспандыяй, камандай, якая стала для многіх адкрыццём адборачнага турніру. Сустрэчы адбудуцца 15 і 19 лістапада.

Нагадаем, што зборная Беларусі ў кваліфікацыйных спаборніцтвах заняла 5-е, апошняе месца ў групе «І».

20 кастрычніка 2013 г. на 62-м годзе пайшоў раптоўна з жыцця наменскі дырэктар ААТ «Белгандлабуд» КІРПІЧ Генадзь Уладзіміравіч. Калектыв рабніцкай ААТ «Белгандлабуд» выказвае глыбокія спачуваны родным і блізкім памерлага і смутку разам з імі.

У свеце

Падзеі з 1 па 16 кастрычніка ў Злучаных Штатах нікога не пакінулі абыякавым. Супрацьстаянне паміж дэмакратамі і рэспубліканцамі ў Кангрэсе ў сувязі з зацверджаннем бюджэту і павышэннем мяжы дзяржаўнага доўгу сур'ёзна падавала давер да здольнасці найбуйняйшай эканамікі свету ўнесці свой уклад у працэс аднаўлення сучаснай эканомікі пасля крызісу, які пачаўся ў 2008 годзе. А той факт, што праблема не вырашана, а толькі адкладзена на студзень—люты 2014 года, не можа нікому дадаць аптымізму. Нагадаем, што да пытання зацверджання бюджэту ЗША павінны вярнуцца не пазней за 15 студзеня 2014 года, а ліміт на запазненне павышаны толькі да 7 лютага 2014 года.

Адным з галоўных выйгрышаў ЗША на фоне Еўрасаюза заўсёды была здольнасць хутка рэагаваць на змяненні ў свеце, паколькі, у адрозненне ад ЕС, у Злучаных Штатах няма неабходнасці ўгадзіць пазіцыю 28 дзяржаў-членаў з самай нязначнай прычыны. Апошнія гады, асабліва падзеі гэтага кастрычніка, ставяць пытанне аб тым, што амерыканцы страчаюць гэту здольнасць. А

ПАЛІТЫЧНАЯ СІСТЭМА ЗША Ў КРЫЗІСЕ?

значыць, і ЗША, і ЕС страчаюць канкурэнцызольнасць ва ўмовах глабалізацыі, дзе адной з важных рысаў поспеху з'яўляецца прыняцце хуткіх і эфектыўных дзеянняў адразу пасля ўсведамлення змен, якія адбываюцца. Менавіта гэта выкарыстоўвалі Кітай, Сінгапур і Паўднёвая Карэя, каб дабіцца тых галавакружных поспехаў, што былі ім дасягнуты ў апошнія дзесяцігоддзі.

Дарэчы, тое, што адбылося, прымуціла кітайскія СМІ заклікаць незаходнія дзяржавы да дэамерыканізацыі. Падставы? Раз палітыкі найбуйняйшай эканомікі свету паводзяць сябе так безадказна, значыць, і ўплывы ЗША на сучасныя справы павінен падаць, калі мы імкнемся закончыць з наступствамі крызісу, які выбухнуў у 2008 годзе, і не хочам трапіць у чарговы.

Чаму ж супрацьстаянне рэспубліканцаў і дэмакратаў дасягнула такой сілы і ўява ЗША ў крызіс, які толькі амерыканскай эканоміцы каштаваў, паводле падлікаў эканамістаў, 24 мільярды долараў? Ці ёсць магчымасці ва ўладах ЗША выправіць становішча, або гэта праблема стала хронічнай?

грэс, які правіла, галасуючы за прадстаўнікоў іншай партыі. У выніку і атрымліваецца, што Прэзідэнт чыжка дамоўіцца з заканадаўчай уладай, што мы цяпер і назіраем.

Іншай прычынай з'яўляецца развіццё ў ЗША мадэлі так званай «дэмакратыі меншасцяў». Яе асаблівасцю з'яўляецца актыўнае ўзаемадзеянне розных меншасцяў, у выніку якіх яны аказваюцца здольнымі навязваць свае інтарэсы пасіўнай большасці. І дэмакратыі здолелі ўзначаліць гэтыя меншасці, даючы ім тое, што яны хочучы. Адсюль, дарэчы, і змяненні ў сферы легалізацыі аднаполых шлюбав, зробленыя пры актыўнай падтрымцы Абама. Сёння адной з груп меншасцяў, якія выкарыстоўваюцца дэмакратамі, з'яўляюцца тая некалькі дзясяткаў мільёнаў амерыканцаў, якія не могуць сабе дазволіць карыстацца медыцынай у ЗША з-за празмерна дарагіх ставак на медыцынскія палісы. Здольнасць дэмакратаў вырашыць для іх гэту няпростую сітуацыю прывядзе да таго, што на наступных прэзідэнцкіх выбарах у ЗША яны прагаласуюць за кандыдата ў прэзідэнты ад дэмакратычнай партыі.

Калі ж Абама са сваёй задачай не справіцца, яны могуць стаць электаратам рэспубліканцаў, адпомсціўшы дэмакратам за падманутыя чаканні. Менавіта таму Абама так

важна правесці ў бюджэце пункт аб рэформе медыцыны, які дазволіць яму заручыцца пастаяннай падтрымкай гэтай групы электарату. Рэспубліканцы ж, цудоўна разумеючы гэта, лобіюць адной імякнуча «тарпедаваць» існуючы бюджэт, інакш ім не барчыць перамогі на наступных прэзідэнцкіх выбарах.

Наступнай праблемай, якая узмацняе нездольнасць дамоўіцца, з'яўляецца яўнае супярэччэнне паміж тэмпамі росту ВУП ЗША з 2000 года па 2013-ы і ростам сацыяльных расходаў. За названы перыяд абаронныя расходы ў бюджэце падоўжыліся — з 309 мільярдаў долараў у 2000 годзе да 607,2 мільярда ў 2013. Выдаткі на сацыяльнае забеспячэнне ўзраслі з 402,13 мільярда да 811,8 мільярда. Выдаткі на медыцынскія праграмы ўзраслі з 330,6 мільярда да 859,36 мільярда. Выдаткі на федэральныя пенсіі ўзраслі з 87,39 мільярда да 228,73 мільярда долараў. У той жа час за гэты перыяд эканоміка ЗША ўзрасла не ў два або два з паловай разы, як названія вышэй выдаткі бюджэту, а толькі на 60 з нечым працэнтам. Гэта не можа не трыхожыць рэспубліканцаў. Абама у лагні за любую электарату яўна перанапружыў амерыканскую эканоміку, якая ў выніку і б'е рэкорды па нарошчванні дзярждоўгу.

Улічваючы гэтыя нюансы, можна смела прадказаць, што лёгка дэмакраты і рэспуб-

ліканцы не дамоўяцца. На коне як наступныя прэзідэнцкія выбары, так і выжыванне амерыканскай эканомікі пад ціскам доўгу, які расце хуткімі тэмпамі з-за празмерных сацыяльных выдаткаў. Такім чынам, чакаем чарговых крызісаў. Якія сапраўды будуць

</

У АСНОВЕ ГРАМАДСТВА — ІНТАРЭСЫ БІЗНЕСУ?

(Заканчэны. Пачатак на 1-й стар.)

«Праект закліканы, па-першае, падрыхтаваць высокакваліфікаваныя кадры; па-другое, сфарміраваць практыкапрыміяльную заканадаўчую базу; па-трэцяе, стварыць арганізацыйную і кіраўнічую структуру ў выглядзе Нацыянальнага цэнтра дзяржаўна-прыватнага партнёрства; па-чацвёртае, распрацаваць метадалогічную аснову па рэалізацыі праектаў ДПП. Чакаецца, што выніковым этапам нашай сумеснай працы стане распрацоўка і запуск двух пілотных праектаў па развіцці сацыяльнай інфраструктуры», — сказаў міністр.

Між іншым, Мікалай Снапкоў паведаміў, што міжнародныя эксперты правялі аналіз праекта беларускага закона аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве. Паводле аналізу, документ адпавядае сусветным практыкам на 81,5%. «Гэта найлепшы паказчык сярод краін рэгіёна. Адпаведна, гэта з'яўляецца больш канкурэнтнай базай для таго, каб у нашай краіне гэты інстытут развіўся хутка, эфектыўна і на карысць грамадства», — падкрэсліў міністр. Ён агучыў вядомую фразу: будучыня за кампаніяй, якая закладзе інтарэсы грамадства ў сваю бізнес-мадэль. «Тое ж самае можна сказаць і пра грамадства.

ФАКТ

Пастяховыя прыклады рэалізацыі праектаў дзяржаўна-прыватнага партнёрства ёсць у Таджыкістане, Польшчы, Харватыі, Расіі — у сферы транспарту і водазабеспячэння, энергетыкі. Актыўная праца ў гэтым кірунку вядзецца па Украіне. Дарчы, інвестыцыі пры дзяржаўна-прыватным партнёрстве могуць быць як замеснымі, так і ўнутранымі, а таксама змешанымі. На ўдзел у праектах ДПП праводзіцца адкрыты тэндэр.

Калі яно закладзе інтарэсы бізнесу ў сваю мадэль, то, безумоўна, гэта будзе грамадства стабільнага доўгатэрміновага росту», — падкрэсліў Мікалай Снапкоў. На яго думку, вядомым становіцца той факт, што забеспячэнне ўстойлівых тэмпаў эканамічнага росту, дасягненне стратэгічных мэтаў дзяржавы ў развіцці неагчыма без зацвяўленняга партнёрства дзяржаўных органаў улады і прыватнага бізнесу. «Стратэгіі і праграмы, якія арыентаваны толькі на выкарыстанне дзяржаўных рэсурсаў, не дазваляюць краінам ажыццяўляць маштабныя і, што самае галоўнае, эфектыўныя інфраструктурныя праекты, якія ляжаць у аснове нацыянальнай канкурэнтна-

СЛОВА СПЕЦЫЯЛІСТА

«Прагрэсіўнай нормай будучага закона аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве з'яўляецца асобны раздзел, які прысвечаны менавіта пытанням заключэння пагадненняў аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве. Ён прадугледжвае істотныя умовы пагаднення: падзел рызык, перадача партнёру маёмасці ці зямельных участкаў, прыняцце ад прыватнага партнёра дзяржавы ў маёмасць таго, што створана ў межах партнёрства, прадугледжаны механізм выплат з бюджэту кошту аб'екта ў растэрмінаўку прыватнаму партнёру пасля заканчэння будаўніцтва і іншыя», — кажа Аксана Цямніцкая, намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення Міністэрства эканомікі Беларусі.

здольнасці», — заўважыў міністр эканомікі. Паводле яго слоў, дзяржаўна-прыватнае партнёрства сёння — гэта аптымальнае рашэнне для рэалізацыі праектаў будаўніцтва аўтадарог, дзіцячых садкоў, школ, рэканструкцыі бальні і інфраструктуры ў галіне жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Рыса глабальнай эканомікі

Важнасць дзяржаўна-прыватнага партнёрства канстатуе і прэм'ер-міністр Міхалі Мясніковіч. У сваім прывітальным слове да ўдзельнікаў канферэнцыі ён заявіў, што «бурнае развіццё разнастайных формаў узаемадзейнасці дзяржавы і бізнесу ў самых розных галінах эканомікі дазваляе іх трактаваць як характэрную рысу сучаснай глабальнай эканомікі. Развіццё эфектыўных інстытутаў дзяржаўна-прыватнага партнёрства выступае адной з ключавых умоў павышэння інвестыцыйнай і інавацыйнай актыўнасці, росту канкурэнтаздольнасці краіны, развіцця інфраструктуры, фарміравання пспяховой эканамічнай палітыкі». А першы намеснік кіраўніка Апарату Савета Міністраў — кіраўнік сакратарыята прэм'ер-міністра Аляксандр Забароўскі адзначыў, што пытанні дзяржаўна-прыватнага партнёрства — неад'ёмны блок таго сумеснага плана дзеянняў, які зацвердзілі ўрад і Нацыянальны банк для павышэння канкурэнтаздольнасці і развіцця структурных рэформаў беларускай эканомікі. Аляксандр Забароўскі, заклікаючы да абмеркавання прававых нормаў ДПП, нагадаў, што закон яшчэ знаходзіцца ў распрацоўцы, а гэта з'яўляецца «выдатным шанцам для таго, каб палепшыць, удасканаліць механізмы і інстытуцыйныя напрамкі, якія могуць знайсці адлюстраванне ў законе і быць замацаванымі».

Не блытайце з прыватызаваным

Прэзідэнт Нацыянальнага савета па дзяржаўна-прыватным партнёрстве (ЗША) Арт Сміт адзначыў, што, калі ён упершыню прыехаў у Беларусь у 2008 годзе, дзяржаўна-прыватнае партнёрства было абсалютна новай канцэпцыяй для рэспублікі. «Але летась мы адзначылі рост цікавасці дзяржавы ў развіцці гэтай канцэпцыі. Закон аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве адлюстроўвае перадавую міжнародную практыку», — сказаў ён. Аднак яшчэ больш важная, на яго думку, неабходнасць развіцця інстытуцыйнага патэнцыялу і разумення сутнасці праектаў як сярод дзяржаўных, так і прыватных удзельнікаў. «Дзяржаўна-прыватнае партнёрства павінна працаваць не так, калі ўрад кажа прыватнаму партнёру, што трэба рабіць. Трэба ўмець выслухоўваць новыя ідэі і заключаць доўгатэрміновыя пагадненні ў інтарэсах абодвух бакоў», — растлумачыў эксперт.

Арт Сміт патлумачыў, чым адрозніваецца дзяржаўна-прыватнае партнёрства ад прыватызаванай: у першым выпадку ўрад адыгрывае найважнейшую ролю па ажыццяўленні бесперапыннага маніторынгу за рэалізацыяй кантракта. «Вельмі часта актывы, якія будуцьца або ствараюцца ў межах ДПП, перадаюцца па завяршэнні кантракта ва ўласнасць дзяржавы». У якасці прыкладу эксперт прывёў будаўніцтва платнай аўтамабільнай дарогі. Кампанія будзе аўтадарога, фінансуе яе будаўніцтва, можа эксплуатаваць яе на працягу, скажам, 20 гадоў, і па завяршэнні гэтага перыяду лічыцца, што дарожны збор кампенсуе інвестыцыйныя выдаткі, пакрывае эксплуатацыйныя выдаткі і дазваляе ёй атрымаць прыбытак. Пасля гэтага дарога перадаецца ўрад, які можа альбо працягваць эксплуатаваць яе ў платным рэжыме ўласнымі сіламі, альбо ператварыць у бясплатную грамадскую дарогу. «Такім чынам, гэта не прыватызаваная, дзе дзяржаўная ўласнасць перадаецца ў прыватныя рукі, а інструмент, які дазваляе прыцягнуць прыватны капітал для будаўніцтва дзяржаўнай або грамадскай ўласнасці», — адзначыў эксперт.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Даведка «Звязды»

Рэалізацыя праекта ўскладзена на Праграму развіцця ААН. Экспертную падтрымку аказваюць спецыялісты ў галіне ДПП, якія працуюць у Еўрапейскай эканамічнай камісіі ААН. Праект фінансуецца Еўрапейскім саюзам і суфінансуецца Праграмай развіцця ААН. Бюджэт двухгадовага праекта — 1,08 млн еўра. Нацыянальнай арганізацыяй-выканаўцай з'яўляецца Міністэрства эканомікі, а нацыянальным каардынатарам праекта — міністр эканомікі Мікалай Снапкоў.

Галоўны капітал

ПРЫСЛУХАЦЦА ДА ТАГО, ШТО КАЖУЦЬ ДЗЕЦІ

«Любое грамадства павінна ставіцца да моладзі, як да свайго самага каштоўнага капіталу». Гэты пастулат ААН ва ўсе часы гучыць актуальна. Днямі Беларускае радыё пры падтрымцы Міністэрства адукацыі, Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі, дзіцячага фонду ААН ЮНІСЕФ у Беларусі прэзентавала ў праграме «Адкрытыя пляцоўка» праект «Горад, дружалюбны дзецям». Нагодай стала тое, што гэты пачасны статус атрымаў ужо другі горад нашай краіны — Пінск.

— Адной з асноўных задач ініцыятывы з'яўляецца актыўнае ўключэнне дзяцей, падлеткаў у рэалізацыю тых задач, якія стаяць перад кіраўніцтвам горада і грамадскімі аб'яднаннямі той ці іншай мясцовасці, — значачы прадстаўнік ЮНІСЕФ Беларусі Юрыі Аксамітны. — І прыемна, што маладое пакаленне ўдзельнічае ў вырашэнні пытанняў, якія тычацца паліпашэння ўмоў жыцця, фарміравання здаровага ладу жыцця, павышэння якасці адукацыі... Дзеці і падлеткі працягваюць сябе ў гэтых працэсах вельмі актыўна. Імкуніцца рэалізаваць свае цікавыя ініцыятывы, а кіраўніцтва, у сваю чаргу, прыслухоўваецца да іх.

Гэтая міжнародная ініцыятыва была агучана ў Стамбуле сямнаццаці гадоў таму, а з 2006-а пачала распаўсюджвацца ва ўсім свеце. У нашай краіне да праекта ўжо далучыліся 21 горад, у ліку якіх абласныя цэнтры, Барысаў, Шклоў, Жодзіна, Ліда і іншыя. Сярод іх ужо двам — Наваполацку і Пінску — прысвоены ганаровы статус «Горад, дружалюбны дзецям».

— Мы ў свой час прынялі рашэнне ўдзельнічаць у гэтай ініцыятыве, каб дапамагчы ажыццявіць ідэі дзяцей і моладзі нашага горада, — падзялілася старшыня Наваполацкага гарадскога выканаўчага камітэта Наталля Качана-

ва (на фота). — Разгледзем усе ідэі, якія наступаюць ад нашых юных жыхароў. У нас створаны парламент навучцаў, і на сустрэчах з ім мы абмяркоўваем ініцыятывы. Напрыклад, з апошніх прапаноў — будаўніцтва аквапарку. Калі фінансавыя магчымасці нам дазваляць, то будзем рэалізоўваць яе.

Пры Нацыянальнай камісіі па правах дзіцяці ў Беларусі створаны Каардынацыйны савет, які разглядае заявы ад усіх, хто жадае далучыцца да праекта. Але калі для прыняцця ў кандыдаты патрабуецца даданне палепшчых умоваў жыцця маладога пакалення, дык да статусу трэба «дарасці». Сістэма крытэрыяў, па якіх ацэньваецца горад, закранае розныя сферы, пачынаючы ад аховы здароўя і адукацыі і заканчваючы дапамогай дзецям, якія маюць псіхафізічныя адхіленні альбо пазаўважныя бацькоўскай дапамогі, у інтэграцыі ў грамадства на роўных. У наступным годзе адбудзецца міжнародная канферэнцыя, прысвечаная абароне праваў дзіцяці з улікам ужо набытага нашай краінай вопыту. І, магчыма, тады геаграфічная палітра беларускіх гарадоў ініцыятывы «Гарады, дружалюбныя дзецям» будзе яшчэ больш разнастайнай, а жыццё стане лепшым.

Алена ДРАПКО

Крымінал

ПРАПАНОЎВАЎ ПОСУД І... АБКРАДАЎ ПЕНСІЯНЕРАЎ

Першамайскі РУУС г. Мінска вышуквае мужчыну, які абкрадаў пенсіянераў. Той знаёміўся з пажылымі людзьмі на вуліцы, прапануючы ім купіць быццам бы якасны і даўгавечны посуд ад вядомых вытворцаў. Пры гэтым прадавец гатоў быў нават дапамагчы занесці цяжкія каробкі з посудам пакупнікам дадому. А там імкунуўся выбраць момант і, калі шанцавала, выкрадаў грошы ў гаспадароў жылля. Пры гэтым да справы зламанымі падыходзіў «творча». Неяк ён пазнаёміўся з пенсіянерам, якога пераканаў пазычыць яму грошай на мытнае афармленне аўтамабіля, які быццам бы стаў на граніцы. Пры гэтым абядаў вярнуць сродкі іх уладальніку літаральна назаўтра, прычым з саліднымі працэнтамі. У пацярыла не было з сабой патрэбнай сумы. Тады аферыст угаварыў зняць грошы з банкаўскага рахунку. У рукі да злачынцы патрапіла 50 мільёнаў рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Здарэнне

У сталіцы быў учынены ўзброены напад на ювелірную краму. Злачынцу затрымалі на месцы. Па інфармацыі Кастрычніцкага РУУС г. Мінска, затрыманы — 36-гадовы раней судзімы непрабуючы мінчанін. Ён зайшоў у ювелірную краму па вуліцы Чкалова і, накіраваўшыся да абмеркавання прававых нормаў ДПП, нагадаў, што закон яшчэ знаходзіцца ў распрацоўцы, а гэта з'яўляецца «выдатным шанцам для таго, каб палепшыць, удасканаліць механізмы і інстытуцыйныя напрамкі, якія могуць знайсці адлюстраванне ў законе і быць замацаванымі».

Гасціннасць

САМАРСКІМ БЕЛАРУСАМ ПАКАЗАЛІ МАЗУРНЫ БЕРАГ

Ад Віцебска да Самары — больш за 1,5 тысячы кіламетраў, але, нягледзячы на гэта, абласны Цэнтр Беларусі і адміністрацыйны цэнтр Самарскай вобласці многае аб'ядноўвае. Гэтакім спрыяе і дагавор аб партнёрскіх адносінах двух абласных цэнтраў, які быў падпісаны 11 мая 2001 года.

У ліпені 2004 года паміж Самарскай абласной грамадскай арганізацыяй беларусаў «Руска-беларускае братэрства 2000» і Віцебскім гарадскім выканаўчым камітэтам быў падпісаны пратакол аб асноўных кірунках супрацоўніцтва.

На думку Ірыны Глускай, кіраўніка арганізацыі самарскіх беларусаў, сёння неабходна пераходзіць да новых форм супрацоўніцтва паміж Віцебскам і Самарай.

— Наша арганізацыя гатова спрыяць фарміраванню сумесных кампаній і вытворчасцяў з Віцебскай вобласцю ў Паволжскім рэгіёне. Упэўнена, што будзе мець поспех і развіццё партнёрскіх адносін у галіне аграрнапрамысловага комплексу і ў сферы турыстычных паслуг, — пераканана Ірына Міхайлаўна.

— Трэба адзначыць, што новы імпульс супрацоўніцтву паміж нашымі рэгіёнамі, — кажа Ірына Глуская, — даў і тур «Выдатны рэгіён «Бэла Дзвіна» па Віцебскай вобласці, які праходзіў у пачатку кастрычніка.

Падчас прэзентацыі турыстычных магчымасцяў Віцебскай вобласці, якая праходзіла ў турыстычна-інфармацыйным цэнтры Віцебска, намеснік начальніка ўпраўлення спорту і турызму аблвыканкама Наталія Елісеева адзначыла, што сярод турыстаў Віцебшчыны больш за 90 працэнтаў усяго турыстычнага патоку — расіяне.

— Цікавае, да нашага краю ўзрастае, аб чым сведчыць і той факт, што за сем месяцаў гэтага года экспарт турыстычных паслуг узрос больш чым на 25 працэнтаў, а арганізацыя тураў — адна з эфектыўных форм работы па прыцягненні ўвагі да рэгіёна, — упэўнена Наталія Юр'еўна. — Так, напрыклад, летась мы правялі тур па водных маршрутах Віцебшчыны. Цяпер мы актыўна ствараем і развіваем

байдарачныя маршруты. Адна з самых апошніх прапаноў — падарожжа на байдарках «З варагаў у грэкі: па шляху продкаў» па рэках і азёрах Полаччыны.

Характарызуючы ў цэлым турыстычны патэнцыял Віцебскай вобласці, Наталія Елісеева зрабіла акцэнт на прыватнасці культурына-пазнавальнага, экалагічнага, аздароўленчага і палювічнага турызму.

— У нас, сапраўды, ёсць што паглядзець: тры тысячы помнікаў археалогіі, архітэктуры, гісторыі і культуры, 237 помнікаў прыроды, выдатная база для санаторна-курортнага адпачынку, дарэчы, вельмі запатрабаваная, — адзначыла намеснік начальніка ўпраўлення спорту і турызму Віцебскага аблвыканкама.

У Віцебскай вобласці актыўна развіваецца і сельскі турызм. Толькі ў гэтым годзе было зарэгістравана каля 30 аграказяджі, і цяпер іх у рэгіёне больш за чатырыста. Удзельнікі тура пабывалі на адной з такіх сядзіб з рамантычнай і трохі загадкавай назвай «Мазурны бераг», якая размешчана ў вёсцы Мазурына ў Мёрскім раёне.

Гасціннасць гаспадары гэтага аграсяджы Эдуарда Цярэшкі, а таксама цэпльна і ўдзельніц, які ён стварыў у сваёй сядзібе, кранула ўсіх удзельнікаў тура. Але, калі Эдуард Казіміравіч прапанаваў яшчэ пракраціцца на катары па Заходняй Дзвіне, якая ўсюго за некалькі дзясяткаў метраў ад сядзібы, радасці ў гасцей не было канца...

У праграме тура было і наведванне Полацкага жаночага Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра, дзе быў арганізаваны вынас Крыжа Еўфрасінні Полацкай. Госці азнаёміліся таксама са славацямі Полацка, Браслава, Расонаў.

Пасля агляду музея партызанскага побыту на расонскай зямлі ў Роўным Полі распачалася анімацыйная праграма «А на вайне, як на вайне...», падрыхтаваная работнікамі раённага Дома культуры, аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама.

Пабывалі ўдзельнікі тура і ў Рэспубліканскім ландшафтным заказніку «Ельня» ў Мёрскім раёне, дзе створаны экалагічны цэнтр і будзеца турыстычная экалагічная сцэжка. Акрамя таго,

«Здраўнёва», музей-сядзіба рускага мастака, майстра партрэта, гістарычных бытавых сцэн Ільі Яфімавіча Рэпіна.

Анімацыйная праграма «А на вайне, як на вайне...» у музеі партызанскага побыту на расонскай зямлі.

Грошы

ЮРЫДЫЧНЫЯ АСОБЫ БОЛЬШ ДАВЯРАЮЦЬ РУБЛЮ

Фізічныя асобы ў верасні нарочаалі валютныя дэпазіты, а юрыдычныя — рублёвыя. Такія статыстыка змешчана ў справаздачы Нацыянальнага банка.

Уклады юрыдычных асоб у нацыянальнай валюце за верасень выраслі на 3,1% і на 1 кастрычніка дасягнулі 29,46 трлн рублёў (за студзень—верасень назраецца зніжэнне на 1,9%). Уклады насельніцтва ў беларускіх рублях за верасень, наадварот, знізіліся — на 1,6% (за студзень—верасень выраслі на 38,4%), склаўшы на 1 кастрычніка 33,6 трлн рублёў.

У сваю чаргу, валютныя дэпазіты фізічных

КРЭДЫТАВАННЕ — СПРАВА ТОНКАЯ...

Днямі адбылося чарговае пасяджэнне Кансультацыйнага савета пры Нацыянальным банку Беларусі. Падчас яго былі абмеркаваны захады па аптымізацыі аб'ёмаў падтрымкі банкамі эканомікі, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Наўбанка.

«Крэдытаванне павінна забяспечваць устойлівае і збалансаванае развіццё эканомікі Беларусі, — адзначана на пасяджэнні. — Пры гэтым у мэтах падтрымання збалансаванасці эканомікі і павышэння яе канкурэнтаздольнасці прычынова важна прыняцце першацарговых захадаў па павышэнні эфектыўнасці выкарыстання крэдытных рэсурсаў, іх пераразмеркавання і аптымізацыі аб'ёмаў». У гэтым кантэксце былі разгледжаны пытанні фінансавання мадэрнізацыі эканомікі, крэдытавання малага і сярэдняга бізнесу, дзяржаўных праграм і мерапрыемстваў, структурных рэформаў і іншага.

Асноўная ўвага была нададзена абмеркаванню агульных падыходаў і канкрэтных мер па аптымізацыі аб'ёмаў падтрымкі банкамі эканомікі, у тым ліку падчас размовы пра план сумесных

КАЛЯ 12 ЕЎРА ЗА МЕСЯЦ

Столькі ў сярэднім просяць за камерцыйны «квадрат» у Гомелі.

Згодна з аналізам некалькіх прапаноў на адным з сайтаў нерухомасці, у абласным цэнтры кошт арэнды офісаў, складоў і іншых камерцыйных памяшканняў залежыць ад іх плошчы і месца знаходжання. Так, памішканні ад 150 да 400-500 кв метраў будуць каштаваць ад 12 да 20 еўра ў месяц за «квадрат». Тут могуць трапіцца пабудовы і на ўскрайках горада, і ў цэнтры. Памішканні да 100 кв. метраў будуць танней — ёсць прапановы за 3 еўра за «квадрат» у месяц. Аднак у правіле ёсць выключэнні — некаторыя аб'екты ў цэнтры горада з добрым рамонтам і канкрэтных мер па аптымізацыі аб'ёмаў падтрымкі банкамі эканомікі, у тым ліку падчас размовы пра план сумесных

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

асоб за верасень выраслі на 2,4% (за студзень—верасень павялічыліся на 13,1%) да 7,1 млрд долараў на 1 кастрычніка. Дэпазіты юрыдычных асоб у замежнай валюце за верасень выраслі толькі на 0,3% (за дзевяць месяцаў зніжэнне складала 4,4%) і сталі роўныя 3,84 млрд долараў.

Агулам рублёвыя дэпазіты юрыдычных і фізічных асоб за верасень выраслі на 0,5%, склаўшы на 1 кастрычніка 63,06 трлн рублёў. За студзень—верасень прырост — 16,2%. А валютныя ўклады юрыдычных і фізічных асоб у верасні ўзраслі на 1,7%, і на 1 кастрычніка дасягнулі 10,94 млрд долараў. Прырост з пачатку года — 6,2%.

дзяэнняў улада і Нацыянальнага банка па структурным рэфармаванні і павышэнні канкурэнтаздольнасці эканомікі. Выпрацаваныя па выніках верасня рэкамендацыі будуць у далейшым улічвацца Нацыянальным банкам пры правядзенні грашова-кредытнай палітыкі.

У рабоце Савета прынялі ўдзел прадстаўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Апарату Савета Міністраў, Нацыянальнага сходу, Міністэрства фінансаў, Міністэрства эканомікі, прадстаўніцтва Сусветнага банка ў Рэспубліцы Беларусь, кіраўнікі шэрагу беларускіх банкаў, бізнес-асцыяцыяў, а таксама вядомыя беларускія навукоўцы і прадстаўнікі экспертнай супольнасці.

Дарэчы

Кансультацыйны савет пры Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь з'яўляецца дарадчым органам. У яго функцыі ўваходзіць аказанне цэнтральнаму банку краіны экспертных, інфармацыйных і кансультацыйных паслуг пры распрацоўцы і рэалізацыі грашова-кредытнай палітыкі, а таксама па пытаннях функцыянавання банкаўскай і плацэжнай сістэм.

ПРОДАЕТСЯ
бизнес-центр
Кристалл,
9 030 м².
Офисные, торговые, производственные, складские помещения.
Удобное расположение.
Г. ГОМЕЛЬ, ул. Ильича, 331-2.
Тел. (029) 195-56-81.

Удзельнікі тура «Выдатны рэгіён «Бэла Дзвіна» па Віцебскай вобласці на базе адпачынку «Крупніна».

арганізатары азнаёмілі гасцей з інфраструктурнымі аб'ектамі рэгіёна.

Падчас тура яго удзельнікі наведвалі «Здраўнёва» — музей-сядзібу рускага мастака, майстра партрэта, гістарычных і бытавых сцэн Ільі Яфімавіча Рэпіна, а таксама дом-музей Марка Шагалу — аднаго з самых вядомых прадстаўнікоў мастацкага авангарда ХХ стагоддзя.

Што ж уяўляе сабой рэгіён «Бэла Дзвіна»? Гэты рэгіён уключае частку тэрыторыі Віцебскай вобласці Беларусі (Верхнядзвінскі, Расонскі і Браслаўскі раёны), рэгіён Латгалія (Бальскі, Даўгаўпілскі, Краслаўскі, Лудзенскі, Прэйльскі і Рэзекненскі раёны Латвіі, а таксама два гарады рэспубліканскага значэння — Даўгапілс і Рэзекне) і рэгіён Аўкштайція (Літва). Усе гэтыя рэгіёны — удзельнікі міжнароднага трансгранічнага праекта «Бэла Дзвіна — 2».

Пра яго рэалізацыю распавяў каардынатар праекта, галоўны спецыяліст аддзела спорту і турызму Полацкага гарвыканкама Ігар Загрэкаў.

Сёння рэалізацыя праекта ўвайшла ў новую фазу, аб'ядноўваючы 2 трансгранічныя рэгіёны — Балтыйскі азёрны край і Бэла Дзвіна. Плошча тэрыторыі рэгіёна «Бэла Дзвіна» складае больш за 40 тыс. квадратных кіламетраў, тут пражывае каля двух мільёнаў чалавек.

— З улікам таго, што Віцебск — дзелавы партнёр Самары, удзел прадстаўнікоў самарскага рэгіёна ў турыстычным туры па Віцебскай вобласці дазволіў значна пашырыць нашы партнёрскія адносіны і сфарміраваць пералік спраў на бліжэйшую перспектыву.

Аднак не толькі турыстычнымі здабыткамі адзначаўся гэты тур. Сярод удзельнікаў тура быў Віктар Анатольевіч Быкаў з Санкт-Пецярбурга. Нарadzіўся 2 красавіка 1954 года ў Ленінградзе. У 1975 годзе Віктар скончыў Ленінградскае ордэна Леніна

■ Вызваленне

ЗА ШТО ЖУКАВА ПАВАЖАЛІ ПАРТЫЗАНЫ?

У некаторых раёнах Беларусі ўжо адзначаецца 70-гадзіннае вызваленне ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Віцебшчыну поўнасьцю вызвалілі ў 1944 годзе. Прыдзвінскі край па праве лічыцца партызанскім. Якім чынам была наладжана надзейная сувязь паміж партызанамі і вялікай зямлёй, як эвакуавалі параненых партызан, ці маглі «салдаты ласоў» атрымліваць, напрыклад, пошту, лісты?

М. Жукаў — фота прадстаўлена музеем.

Якаўлеў, галоўны захаваўнік фонду Віцебскага абласнога музея Героя Савецкага Саюза М.П. Шмырова.

Першы самалёт здзейсніў пасадку ў размяшчэнні 1-й Беларускай партызанскай бригады каля вёскі Горкава 28 кастрычніка 1942 года. Самалёт пільтаваўся асабіста камандзірам 105-га гвардзейскага авіяпалка маёрам Яўгенам Клусонам і лейтэнантам Мікалаем Жукавым. У далейшым Жукаў стаў любімцам партызанаў за смелыя рэйсы.

Лётчыкі здзейснілі за ноч да 4-5 рэйсаў і даставілі партызанам зброю, боепрыпасы, медыкаменты, газеты, улёткі, лісты

і іншую літаратуру, а галоўнае настроі — упэўненасць у перамоце. І тое, што рабілі ўсё гэта на ўзроўні высокага пілатажу, пацвярджаецца партызанамі ў лістах.

У прыватнасці, у лісце камандавання вышэйназначанай партызанскай бригады камандзіру 2-га асобнага авіяпалка капітану Клусону гаварылася: «Шчыра дзякуем вам за дапамогу авіягараў партызанам. Вашы слаўныя лётчыкі, такія, як М. Жукаў, здзейснілі па 15

вылетаў у тыл ворага. Уначы, пералетаючы праз лінію фронту пад лютым агнём праціўніка, яны змаглі даставіць нам боепрыпасы, эвакуаваць параненых. Нашы байцы і камандзіры адчуваюць, што мы не адны, што людзі, якія знаходзяцца на лініі фронту, ведаюць пра нас, працягваюць клопат... Перадайце лётнаму складу наша палымнае партызанскае прывітанне».

У тым самалёце вывозілі параненых у баях партызанаў,

Кадр з фільма «Дарога без прывалу» — аб узаемадзейні лётчыкаў 105-га авіяпалка і партызанаў Беларусі (злева направа: Д.Ф. Райцаў, Я.Т. Клусон, М.Ф. Шмыроў). Фота прадстаўлена музеем.

Выкарыстоўванне самалётаў падчас ВВВ — фотарэканструкцыя ТАСС.

жачын з дзецьмі, дакументы, узятая ў немцаў, а часам палонных нямецкіх афіцэраў і салдат, якія маглі даць каштоўныя звесткі. 25 студзеня 1943 года партызаны бригады Міхаіла Біруліна выкраслі з кватэры обер-лейтэнанта нямецкай арміі Ота Бундтэ. Палонны расказаў партызанам аб карнай аперацыі, якая рыхтуецца. Ноччу яго адправілі на самалётце па лінію фронту...

Гераізм лётчыкаў не застаўся без увагі з боку і Вярхоўнага Галоўнакамандуючага, які сваім загадам ад 9 жніўня 1944 года прысвоіў палку найменне «Панявешскі». А ўказам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР (ад 28 мая 1945 года) за ўзорнае выкананне заданняў камандавання ў баях з нямецкімі захопнікамі пры авалоданні горадам і крэпасцю Пілава, працягненні пры гэтым доблесці і мужнасці полк узнагароджаны ордэнам Аляксандра Неўскага.

За баявую працу ў інтарэсах фронту і партызанскага руху былі ўзнагароджаны ўрадавымі ўзнагародамі больш як 700 байцоў з авіяпалка. Цэнтральным і Беларуска-штабам партызанскага руху 76 лётчыкаў і тэхнікаў узнагароджаны медалі «Партызану Айчынай вайны» 1 і 2 ступені.

Аляксандр ПУШКАНСКІ

■ Спорт-тайм

ФУТБОЛЬНЫ «ШАХЦЁР» ЗАБУКСАВАЎ

Пройгрышы хакейнага і гандбольнага «Дынама», чарговае фіяска салігорскага «Шахцёра» і нядача СКА Спартак Мірановіча ў еўракубках. У традыцыйнай спартыўнай агляду «Звязды» за мінулы тыдзень трапілі навіны пераважна гульнявых відаў спорту.

Гандбольны клуб «БГК» імя Мясцова дзвойчы перамог «Пермскія мядзведзі» і праіграў у трэцім раўндзе Кубка ЕФФ.

1. 27-ы тур першынства краіны па футболе прынёс даволі заканамерныя вынікі. Здыўляе толькі салігорскі «Шахцёр», які саступіў у чацвёртым матчы запар. Гарнякі відавочна трапілі ў яму і ніяк адтуль не могуць выкараскацца.

Чарговы матч падарыў салігорцам яшчэ адзін «абаранак». Дружына Уладзіміра Жураўля, якая доўгі час лідзірвала ў чэмпіянаце, марыла пра чэмпіёнства, у Гродне саступіла мясцоваму «Нёману» (1:2). «Тэхнічны брак, перадачы, прыём мяча — гэта, безумоўна, біч нашай каманды і футбола ў цэлым, — разважаў пасля гульні Уладзімір Жураўль, галоўны трэнер «Шахцёра». — Калі памыляцца ў простых сітуацыях, натуральна, нас будзець лавіць на контратаках. Але я не думаю, што мы фізічна выглядаем горш за іншых». У астатніх матчах судзі зафіксавалі наступныя вынікі: «Дынама» (Мінск) — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна) — 0:0, «Гомель» — БАТЭ (Барысаў) — 0:1, «Дынама» (Брэст) — «Славія» (Мазыр) — 3:1, «Дняпро» (Магілёў) — «Мінск» — 1:0, «Нафтан» (Наваполацк) — «Белшына» (Бабруйск) — 0:1. Апошні па-

ядынак азмрочыўся непрыемным сутыкненнем форварда гаспадароў Ігара Крывабока і варатара гасцей Антона Кавалеўскага. Са стадыёна галкіпера забрала машына хуткай дапамогі.

Што тычыцца турнірнай табліцы, яна не зведала пэўных змен. За першы раўнд з 60 баламі моцна трымаецца БАТЭ, на восьм балу ад чэмпіёна адстае «Шахцёр», а на трэцім ужо даўно ідзе мінскае «Дынама». На рахунку «бела-блакітных» 44 балы. На апошнім месцы — мазырская «Славія».

2. Чарговыя матчы Кантынентальнай хакейнай лігі завяршыліся паражэннямі для мінскага «Дынама». Спачатку «зубры» набылі бал, і толькі ў серыі пасляматчавых булітаў праігралі падольскаму «Віцязю» (1:2), а пасля пацярпелі знішчальнае паражэнне ад казанскага «Ак Барс» (1:5).

3. Шкада, але гандбольнае

«Дынама» пацярпела другое паражэнне ў сёлетняй Лізе чэмпіёнаў. Мінчане не здолелі ў гасцяных перамагчы моцны македонскі «Металург» са Скоп'е — 29:33. «Мая каманда правяла добрую гульню, і ў пэўнай яе перыяды мы думалі, што можам перамагчы, — каза Барыс Даніч, галоўны трэнер «Дынама». — Цяпер у нас будзе перапынак, звязаны з матчамі нацыянальных зборных. А пасля мы будзем трэніравацца, каб перамагчы ў другіх паядынках Лігі чэмпіёнаў».

Няўдала для мінскага СКА склалася выступленне ў розыгрышы Кубка ЕФФ. «Арміецы» не здолелі перайграць нарвежскі клуб «Арэндал». У першай сустрэчы хлопцы Спартак Мірановіча саступілі з лікам 27:30, а перамогі ў другім матчы ў адзін мяч (26:25), зразумела, не хапіла, каб ліквідаваць розніцу ў тры галы.

А вось «БГК імя Мясцова» парадваў сваіх балеблышчыкаў. Брастаўчане прабілі ў трэці раўнд усё таго ж Кубка ЕФФ, дзкуючы дзюбамі вікторыям над расійскай камандай «Пермскія мядзведзі» (30:26, 29:25).

4. Баскетбольны клуб «Цмокі-Мінск» атрымаў другую перамогу ў розыгрышы Адыналі Лігі ВТБ. На «Мінск-Арэне» мінчане перамаглі «Нянтунас» з Клайпеды. Лік — 91:90. У першай хатняй сустрэчы турніру «Цмокі» саступілі ў авертайме валгарадскай камандзе «Чырвоны Кастрычнік» (112:113).

Тарас ШЧЫРЫ

■ Абмяркуем?

КІРМАШЫ — ДЛЯ МАЛАДЫХ...

Мяняецца наша жыццё, і ў многім — да лепшага. Але ж...

Раней у Мінску было шмат крамак з агароднінай. Я, напрыклад, выходзіў з пад'езда і думаю: у каторую ж з іх пайсці? У бліжэйшую — метраў за 70, у крыву далейшую, што на вуліцы Маўра, ці ў зусім «далёкую», на праспекце Пцішкіна, метраў за 300-400?

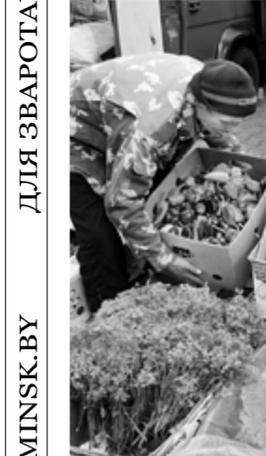
Добра было: у любую пару я мог купіць сабе ўсё, што трэба. Як цяпер помню, бульба восенню каштавала па 8 калеек за кілаграм (у астатні час — па 12), морква і бурякі — па 5 калеек круглы год, капуста квашаная, салёныя агуркі і памідоры — па 10 калеек, капуста «Правансаль» (ужо прыгатаваная) — па 18... У слоіках розных памераў і па даступных цэнах прадаваліся розныя кансерваваныя салаты, салянкі, гранатавы і іншыя сокі... Гэта было зручна і людзям патрэбна. Дык чаму тады знікла? Напрыклад, у той крамцы, што за 70 мет-

раў ад майго пад'езда, цяпер прадаюцца рыбалоўныя і паліўнічныя тавары, у той, што на вуліцы Маўра адкрыты «Віталюр», у іншых былых гараднінчых таксама ўсё, што заўгодна, акрамя гародніны.

Так, увосень нам паведамляюць, што недзе арганізуюцца вялікія кірмашы. Але да тых кірмашоў яшчэ трэба не адзін кіламетр ісці альбо ехаць, потым пастаяць у чарзе і нарэшце неж давалачы дадому купленае...

Не, не дурныя, думаю, людзі адкрывалі раней у гарадах крамы з гароднінай! Тады чаму цяпер іх няма? Чаму ў гэтым сэнсе стала лепш, а горш?

Георгій ПЕННІКАЎ, г. Мінск.
Ад рэдакцыі. Гэта не першы ліст, у якім ставіцца пытанне аб забеспячэнні гараджан гароднінай... Значыць, праблема існуе? Ці толькі ў сталіцы? Пішыце.

Фота Аляксандра ПЕННІКАЎ.

■ Кватэрнае пытанне

ЗДАЦЬ МОЖНА... АЛЕ З ДАЗВОЛУ

Наша сям'я нядаўна пабудавала кватэру. Для таго, каб хутчэй пагасіць крэдыт, думалі, што пусцім у яе кватэрантаў, а самі яшчэ пару гадоў пажывём з бацькамі. Аднак кажуць, што цяпер прыняты закон, які забараняе і здаваць, і прадаваць жыллё, пабудаванае з дзяржапдатрымкай. Ці так гэта?

Забарона на свабоднае распараджэнне жыллем, пабудаваным (рэканструяваным) або набытым з прыцягненнем ільготнага крэдыту, на працягу 1 года з дня яго датэрміновага пагашэння, існавала і раней. Указам Прэзідэнта ад 30.05.2013 № 246 «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя ўказы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь» гэты тэрмін павялічаны да 5 гадоў. Зараз прадаць такое жылло памяшканне ці частку яго (калі ажыццёлены падзел), а таксама долі ў праве ўласнасці на гэта жыллё на працягу 5 гадоў з дня датэрміновага пагашэння крэдыту можна толькі адпаведнаму раённаму, гарадскому выканаўчаму і распарадчаму органу, мясцовай адміністрацыі ў парадку, устаноўленым заканадаўствам.

Калі ж яны адмовіліся купляць, проджаць, дарэнна альбо абмен названнага жылля (яго частка, доллю на права ўласнасці) на працягу 5 гадоў з дня датэрміновага пагашэння крэдыту ажыццяўляецца з дазволу гэтых выканаўчага і распарадчага органаў, мясцовай адміністрацыі ў выключных выпадках (пераезд у іншую мясцовасць, скасаванне шлюбу, смерць уласніка жылля і т.п.) або ў выпадку паляпшэння жыллёвых умоў уласніка шляхам будаўніцтва, рэканструкцыі або набыцця жыллага памяшкання.

Да пагашэння льготнага крэдыту рашэнне органаў мясцовай улады аб дарэнні або абмене такога жылля (яго частка, доллю на права ўласнасці), можа, як і раней, прымацца толькі са згоды Беларускага ў парадку, устаноўленым заканадаўствам.

Уводзяцца таксама абмежаванні на прадастаўленне такога жылля па дагаворы найму жыллага памяшкання прыватнага жыллёвага фонду або па дагаворы арэнды. Да поўнага пагашэння крэдыту яго здаць у наём і ў арэнду не дапускаецца, а ў выключных выпадках (пераезд у іншую мясцовасць, скасаванне шлюбу, смерць уласніка жылля або члена яго сям'і), матэрыяльнае становішча і іншыя ажыццяўляецца з дазволу адпаведнага органа мясцовай улады без згоды залогатрымальніка.

Прадугледжаны і санкцыі за парушэнне названых патрабаванняў. Так, здача жылля да поўнага пагашэння льготнага крэдыту ў наём або ў арэнду без дазволу адпаведнага органа мясцовай улады цягне накладанне штрафу ў памеры ад 4 да 30 базавых велічынь.

За ўчыненне такога ж парушэння паўторна на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання вінаватым пагражае штраф ад 30 да 50 базавых велічынь.

Віктар САВІЦКІ.

■ Значыць, праблема існуе?

НА ІМУНІТЭТ СПАДЗЯВАЙСЯ...

«Пачатак мая — гэта калі на адным прыпынку стаяць жанчына ў футры і хлопцы ў майцы». Мушу пагадзіцца з аўтарам жарту! Ужо без жарту, на поўным сур'ёзе, удакладніць, што падобная з'ява — жанчына ў футры і хлопцы ў майцы — тыповая не толькі для пачатку мая, але і для сярэдзіны кастрычніка. Месяцы не скажаць каб далёкія адзін ад аднаго... Да таго ж аб'ядноўваюць іх не толькі парадоксы ў вопратцы, але і так званыя максімумы шматлікіх прастудных захворванняў. Першы называецца зімова-вясновай, другі — асенне-зімовым.

Пікі прастудных захворванняў медыкі-практыкі тлумачаць чым заўгодна: недахопам вітамінаў, аслабленнем загартоўкі, малой колькасцю сонечных промяняў... І ў выніку — зніжэннем праслаўтага імунітэту. Гэтыя аргументы ў дачыненні да зімова-вясновага перыяду больш-менш слушныя.

Што тычыцца асенне-зімовага... Як бы там ні было, а яшчэ нядаўна, летам, нам, згадзіцеся, хапала сонечных промяняў, працавалі і працуюць кірмашы па продажы гародніны, садавіны... Але ж, нягледзячы на гэта, хлопцы ў майцы хутчэй за ўсё проста забяспечаны перахладжэннем арганізма. Як і іншым гараджанам, якім цягам доўгіх халодных тыдняў камунальнікі не падключалі ацяпленне і тым самым трымаюць людзей у стане таго «хлопца ў майцы»...

А таму адзенне (гэта я ад доктара кажу) заўсёды павінна адпавядаць тэмпературы. У ім не павінна быць халодна альбо гарача. Толькі камфортна! Аднак многія — і па розных прычынах — не жадаюць прыстасоўвацца да зменлівых паводзін надвор'я. А ў выніку — «нечаканая» прастуда, бальнічны... З усімі наступствамі.

Генадзь ШЭРШАНЬ, г. Мінск

■ Значыць, праблема існуе?

УЦЯКАЮЧЫ, КІДАЮЦЬ ЗБРОЮ, САБАК І ЛЕГКАВІКІ

Адрознічыць адзінкі незарэгістраванай зброі патрапілі ў рукі супрацоўнікаў Стаўбцоўскай міжраённай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету.

Незаконнае паляванне праводзілася на тэрыторыі Дзяржынскага раёна. Група з чатырох паляўнічых здабыла дзіка і ўжо займалася разборам тушы. Заўважыўшы егера і дзярж-інспектараў, парушальнікі пакідалі стрэльбы і паспрабавалі ўцячы. Адзін з іх быў затрыманы. Мужчына аказаўся індывідуальным прадпрыемнікам з Мінска. Віну за незаконнае паляванне ён узняў на сябе, — расказала «Звяздзе» прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч. — На месцы здарэння парушальнікі кінулі таксама трох паляўнічых сабак з убудаванымі ў ашейнікі GPS-навігатарамі. Асобы іх гаспадароў зараз устанавіваюцца следствам. Акуль у кампаніі ўзяліся чатыры незарэгістраваныя паляўнічыя

стрэльбы, таксама будзе высветлена падчас расследавання.

Крыў раённай раёнскай Мядзельскай міжрай-інспекцыі паблізу вёскі Веранкі знайшлі ўжо разабраную тушу трафейнага дзіка. Побач з гэтым месцам невядомыя браканьеры кінулі тры легкавыя аўтамабілі, у якіх пры аглядзе былі знойдзены чатыры гладкаствольныя паляўнічыя стрэльбы, 81 патрон і сіло з плеценага дроту. Аўтамабілі памясцілі на штрафстанку, асобы іх уладальнікаў устанавіваюцца.

Увогуле толькі за адзін тыдзень, у выніку ўзмацнення кантролю за захаваннем Правілаў выдання паляўнічай гаспадаркі і палявання, супрацоўнікі Дзяржінспекцыі выявілі 52 парушэнні. Дзяржінспектары канфіскавалі 590 кілаграмаў незаконна здабытага мяса дзічыны і 18 паляўнічых стрэльбаў, у тым ліку 15 — незарэгістраваных.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Парады бывалых

НА ІМУНІТЭТ СПАДЗЯВАЙСЯ...

«Пачатак мая — гэта калі на адным прыпынку стаяць жанчына ў футры і хлопцы ў майцы». Мушу пагадзіцца з аўтарам жарту! Ужо без жарту, на поўным сур'ёзе, удакладніць, што падобная з'ява — жанчына ў футры і хлопцы ў майцы — тыповая не толькі для пачатку мая, але і для сярэдзіны кастрычніка. Месяцы не скажаць каб далёкія адзін ад аднаго... Да таго ж аб'ядноўваюць іх не толькі парадоксы ў вопратцы, але і так званыя максімумы шматлікіх прастудных захворванняў. Першы называецца зімова-вясновай, другі — асенне-зімовым.

Пікі прастудных захворванняў медыкі-практыкі тлумачаць чым заўгодна: недахопам вітамінаў, аслабленнем загартоўкі, малой колькасцю сонечных промяняў... І ў выніку — зніжэннем праслаўтага імунітэту. Гэтыя аргументы ў дачыненні да зімова-вясновага перыяду больш-менш слушныя.

Што тычыцца асенне-зімовага... Як бы там ні было, а яшчэ нядаўна, летам, нам, згадзіцеся, хапала сонечных промяняў, працавалі і працуюць кірмашы па продажы гародніны, садавіны... Але ж, нягледзячы на гэта, хлопцы ў майцы хутчэй за ўсё проста забяспечаны перахладжэннем арганізма. Як і іншым гараджанам, якім цягам доўгіх халодных тыдняў камунальнікі не падключалі ацяпленне і тым самым трымаюць людзей у стане таго «хлопца ў майцы»...

Генадзь ШЭРШАНЬ, г. Мінск

ZVAROT@ZVYAZDA.MINSK.BY

ДОМ, ДЗЕ ЖЫВЕ СОНЦА

Кідайце сталіцу і едзьце ў вёску

Малюйце фарбамі радасці

Гаспадары дома — Уладзімір і Вера Церах. Але мастацкае аздабленне сядзібы і хатняга інтэр'ера — справа рук толькі Веры Міхайлаўны. Гэта загарадны дом Церахаў, а па прапісцы яны — сталічныя жыхары. Насамрэч жывуць у Парычах увесь час. З кароткай размовы паспеў даведацца, што ў 1969 годзе Вера паехала ў Мінск на працу з вёскі Дворышча Жлобінскага раёна. Працавала кладушчыцай на трактарным заводзе. Цяпер на пенсіі. Хто ведае, ці ўзялася б за маляванне, каб не гэты парыч-

Вера Міхайлаўна кажа, што з дзяцінства займалася вышываннем — гадзіцца, крыжыкам, найбольш вышывала біблейскія сюжэты, напрыклад, «Адама і Еву» і «Выгнанне з раю». Цяпер вышывае бісерам і пераважна абразы. Гасцёўня яе парычкай хаты ўся ў вышыванках — своеасабліва галерэя традыцыйнага рукадзелля. Яе сястра таксама любіла вышываць. А дзядзька па мацярынскай лініі быў нават мастаком. Вера Міхайлаўна не шкадуе, што толькі цяпер узялася за пэндзаль: і цяпер не по-

кі куточак, які стаў сапраўднай крыніцай натхнення і прымусіў узяць у рукі аловак і пэндзаль. Дом купіла за чатыры гады да пенсіі, а потым лічыла дні, каб хутчэй пакінуць працу, — кажа гаспадыня. — Хацелася хутчэй акундзіць у свой свет. А Мінск — гэта турма па ўласнай волі.

— чырвоная, жоўтая, блакітная, зялёная. Цёмныя колеры не выкарыстоўвае прыцыпова, бо лічыць, што жыццё павіна быць маляўнічым і светлым. Любімыя тэмы — жывёльны і раслінны свет. Улюбёныя сюжэты — з народных казак. — Нікому з родных не казалі, што хачу размаляваць агароджы і дом, — кажа гаспадыня, — накупляла пэндзляў, фарбаў, зрабіла алоўкавыя накіды. Любімыя фарбы мастачкі, якія нясуць радасць

На яе малюнках жывёлы і птушкі таксама ўсмixaюцца — і дэльфіны, і жабкі. І тым больш сонейка. Сам дом усміхаецца — і фарбамі на франтоне, і аканіцамі. — Калі размалявала аканіцы, прыляцела лаптаўка і села на ўскрайку даху, доўга мне пазірвала... А восенню, перад адлетам у вырай, я убачыла шмат гэтых птушак на дрэце насупраць хаты. Магчыма, яны прыляцелі паклікаць з сабою ластавак з аканіц? — з прыхаванай усмешкай сказала Вера Міхайлаўна.

Жывіце з сонцам у душы Але сонейка гаспадыня любіць больш за ўсё на свеце. Ледазь не ў кожным сюжэце яна знаходзіць месца любімаму вобразу ў форме круга і абавязкова з вялікімі вачыма. У хаце, на франтонах, на агародках. — Каб у душы іншых таксама зіхацела сонца! — кажа Вера Церах. **Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.**

Свой дом трэба прысніць

Аднойчы Вера прысніла, што яна трапіла ў Парычы, зайшла ў адзін з дамоў і праз яго вокны убачыла яшчэ адзін дом — суседскі, з садкам і дваром. Назайтра давалася ехаць у гарпасёлка, глядзець дамы на продаж. — Калі мяне сюды прывялі, я зразумела, што ноччу была менавіта тут, — прыгадае Вера Міхайлаўна. — Я нават не аглядала дом, купіла яго адразу. Убачыўшы печку з лаянкі, прыгадала матуліну хату. Печка для мяне — як сонца ў хаце. Невыпадкова на адным з вайсковых групоўкі яна намалювала партрэт матулі ў маладосці, а на коміне рускай печы — выяву сонца.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Нефармат

ЗВЫЧАЙНАЯ ЗДРАДА

Ці заўважылі вы, якая сёлета прыгожая восень? Нягледзячы на ўвесь холад, частыя дажджы і туманы, любіць лес ці ўзлесак уяўляе сабой вяршыню красы. Проста нейкая пушкінская веліч і ўрачыстасць. Едзеш па дарозе — і сэрца замірае, дух захоплівае ад разнастайнасці і яркасці красак. Здаецца, прырода святкуе ёй адной толькі вядомае свята, святкуе раскошна, нібы апошні раз. Праўда, гэтым разам дрэвы вельмі хутка скідаюць прыгожае лісце, таму трэба спяшацца глядзець.

страх душы. Ён таксама дапамагаў ёй ісці па няпростым і нялёгкім жыцці, хоць ніколі не быў асабліва пунктуальным, не лічыў патрэбным выконваць шматлікія абяцанні. Але мяжу чалавечай годнасці ніколі не парушаў. І усё было добра, пакуль ён аднойчы проста не пайшоў ад яе, ніяк не патлумачыўшы свой учынак. А потым сказаў, што так бывае.

Відавочна, у нейкую сельскую хату прыйшоў новы гаспадар: купіў яе альбо ўступіў у правы спадчынніка, і перад тым, як прыступіць да рамонту, «вызваліў» нерухомаць ад лішняга хламу. Нармальны чалавек, зразумела, утылізаваў бы непатрэбныя рэчы нейкім іншым чынам, ну хаця б спаліў іх. І партрэты — у першую чаргу. Гэта нармальны. На жаль, некаторыя сучасныя індывідуумы пазбаўлены такіх простых чалавечых пачуццяў і адчуванняў. Яны не абцяжарваюць сябе і маральнымі абавязкамі: лгчы пераступіць праз тое, што страціла каштоўнасць, ды пайсці далей.

Гісторыя другая. У герояў гэтага рамана адносіны доўжыліся яшчэ больш працяглае час. Ён быў пры пасадзе, і дама гэтым умела карысталася. Трэба зазначыць, што яе характар ніяк нельга назваць падарункам. Капрызная, настряманая, а часам проста грубая, вечна ўчыняе скандалы, разборкі са слязамі, праклёнамі і біццём посуду. Сцэны здараліся і пры людзях. Але гэта, здавалася, прыводзіла толькі разнастайнасці і вастрыні адносінам. Ён заўсёды ўсё дараваў гэтай высокай бландыцы з доўгімі нагамі. І нёс яе ў душы як музу, як найсвяцейшае сваё сонца. Яна ж з усюга і заўсёды атрымлівала канкрэтныя матэрыяльныя дывідэнды, ну і, вядома, умела маніпулявала пацукімі, падтрымлівала, як цяпер кажуць, драйв. Але прыйшоў час, калі яго ўрачыста адправілі на пенсію. Потым ён стаў хварэць — у адзіноце і забыцці. Бо «муза» пакінула яго, зорка захапілася і згасла. Яна проста пайшла ад каханка, якому была абавязана ўсім у жыцці: кватэрай, работай, працаўладкаваннем дзяцей. Так, відаць, бывае таксама.

І ўсё ж вельмі цяжка глядзець на кінутую пад ногі частку нечага жыцця. На адным з партрэтаў малады мужчына ў форменнай вайскавай гімнасцэры. Здымку таму не менш за паўвека, на ім чыйсьці сын, муж ці бацька. І камусьці, вядома, партрэт быў дарогі. Таго маладзёна чакалі з войска, су-

стракалі, напэўна, любілі. Пазней здымак у рамцы радаваў душу гаспадыні дома светлымі ўспамінамі, служыў памяццю пра роднага чалавека. І партрэты, і іншыя рэчы з той куты былі для кагосьці дарагімі рэліквіямі. Іх не проста кінулі і растапталі, іх пакінулі нібы на здэку.

А ці не так, як і з партрэтамі, бывае з чалавечай душой, калі аб яе выціраюць ногі? Пытанне небяспрэчнае, але... Восць дзве гісторыі, дзейных асоб якіх я ведаю даўно.

Гісторыя першая. Яны сустракаліся доўга, пэўна, больш за дзесятак гадоў. І сталі часткай жыцця адно аднаго. Яна перажывала ўсё яго праблемы. Яна бегала ў бальніцу, калі хварэў, таму што яе турбавала яго здароўе. Яна моцна засмучалася, калі ён меў непрыемнасці на рабоце. Яна не магла дачакацца наступнага дня, калі ён ехаў на зімовую рыбалку, каб упэўніцца, што ўсё добра. Карацей кажучы, яна заўсёды была гатовая раскрыць насу-

Здарэнне

У Мінскім раёне работнікі МНС прыйшлі на дапамогу парашутысту, якая завісла на 10-метровай вышыні.

Каля 17.30 спартсменка Цэнтральнага аэроклуба ДТСААФ здзейсніла скачок з парашутам з самалёта «АН-2». Паводле слоў спецыялістаў, пры гэтым яна рана адкрыла парашут, і спартсменку аднесла ветрам на дрэва, што

стаяла асобна. Стропы парашута заблыталіся ў галінах, і дзвячына павісла на 10-метровай вышыні. Работнікам МНС давялося спілсоўваць галіны, а потым пры дапамозе аўталесака здымаць спартсменку. На шчасце, тая не пацярпела.

Святлана ЯСКЕВІЧ

Знялі з дрэва парашутыстку

У Мінскім раёне работнікі МНС прыйшлі на дапамогу парашутысту, якая завісла на 10-метровай вышыні.

Святлана БУСЬКО, Фота аўтара

СЛОВЫ ЯДНАННЯ

У Кіеве ў Нацыянальным Саюзе пісьменнікаў Украіны адбылася прэзентацыя кнігі перакладаў украінскай паэзіі на беларускую мову «Гарнуса душою да слова».

А з'явіўся на свет гэты пасвойму ўнікальны том паэзіі ў выдавецкім доме «Звязда». Пад адной вокладкай сабраны пераклады, зробленыя «зоркай» беларускай паэзіі Нінай Мацяш. У кнізе «Гарнуса душою да слова» прадстаўлены вершы Тараса Шаўчэнка, Лосі Украінкі, Аляксандра Гаўрылюка, Ліны Кастэні, Маі Львовіч, Пятра Маха, Васыля Гэя, Валодыміра Барны, Аляксандры Кавалевы, Ніны Горык — паэтаў розных эпох, але вельмі блізкіх па духоўнай аднасці, па сваёму светапогляду. Гэта, відаць, і прывабіла Ніну Мацяш — адзінаства мастацкіх і грамадзянскіх, нацыянальных памкненняў творцаў, якія ёй палобіліся.

На прэзентацыі пра беларуска-украінскае пабрацінаства гаварылі старшыня Нацыянальнага Саюза пісьменнікаў Украіны Валерый Барану, празаік і перакладчыца Галіна Тарасюк, сакратар НСПУ Сяргей Грабар, паэт, дзіцячы пісьменнік Аляксей Кананенка. — Пераклады Ніны Мацяш з украінскай паэзіі — гэта сапраўдная крыніца духоўнага сілкавання аматараў прыгожага пісьменства. — заявіў украінскі паэт Валодымір Барна, пазнаёміўшыся з кнігай «Гарнуса душою да слова». — Мне думаецца, што і украінскім перакладчыкам варта адгукнуцца адпаведным чынам, звярнуць дастойную ўвагу на арыгінальную творчасць Ніны Мацяш, перакласці яе высокамастацкія здыбыткі на мову Тараса Шаўчэнка і Лосі Украінкі.

Выданне кнігі «Гарнуса душою да слова» нагадала пра вартасці пастаяннага, трывалага сяброўства беларускай і украінскай літаратуры. **Кастусь ЛАДУЦЬКА.**

Берлінскія замалёўкі

«Цяжкія прыступкі чужога ганка»

Пра жыхароў Берліна — педантычных, пазітыўных, дасціпных, амаральных, упэўненых у сабе...

Першае, што кідаецца ў вочы пры поглядзе на берлінскі натоўп — усё ў цёмных куртках і красоўках, з заплетчыкамі... Вельмі рэдка сустранеш жанчыну ў паліто і на абцасах, і гэта, як правіла, будзе або пажылая фрау, або іншаземка.

Другое, што заўважаеш — мноства веласпедыстаў і веласпедных стаянак на гарадскіх вуліцах. Трэцяе адрозненне ад нас — берлінцы ў метро чытаюць газеты! Апошняе так радуе мяне, што я адразу ж пранікаюся да іх сімпатыяй. У мінскім метро я такога даўно ўжо не сустракала.

На першы погляд тут усё адзін з адным ветлівыя, прыязныя, пастаянна прасяць прабачэння, усміхаюцца і радыяна вітаюць вас у кавярні, краме, калі касы супермаркета... Нават у гасцініцы ўзнікне вядомыя пасажыры заўсёды з вамі павітаюцца, а пры выхадзе пажадаюць добрага дня!

Потым, спазнаючы ўсё больш і больш берлінцаў на сустрэчах, канферэнцыях і «круглых сталах», пачынаеш іх павашчаць — за інцыятыўнасць, актыўнасць, добра развітае пачуццё ўзаемадапамогі. Напрыклад, мільёны немцаў па 3-4 гадзіны на тыдзень займаюцца валанджэрствам — бясплатна даглядаюць пажылыя людзей, бяруць шэфства над дзецьмі з маламаёмным сем'яў або тых, дзе дзіця выхоўваецца адной маці, трэ-

ніруюць суседскіх хлапчукоў, працуюць на тэлефонах даверу...

А дагледжанасць Берліна, яго выдатныя клубы — гэта не толькі вынік працы муніцыпальных службаў, але і саміх гараджан, якія ў кожным мікра-раёне рэгулярна ладзяць нешта на каштат нашых суботнікаў — прычым па ўласнай ініцыятыўе! Самі афармляюць гульнявыя пляцоўкі, ладзяць раённыя святы і інфармацыйныя вечары, дапамагаюць маламаёмным, арганізуючы «блышыныя» рынкі, дзе за капейкі прадаюць непатрэбныя рэчы і мэбля, якая, напрыклад, ужо надакучыла (дарчыя, арганізаваны такі рынак можна без доўгіх узгадненняў і затрымак). Напрыклад, у раёне Гнайзенау-Кіч нам распавялі, што іх жыхары задумаліся аб тым, як прывабіць у горад пчол, так патрэбных для апылення, і пачалі высаджваць для іх дзікарослыя травы. І потым, калі я убачыла з акна трамвая газон з крапівай, лебодой і свірэпай, я ўжо не здзівілася, чаму яны мне сустрэліся амаль у цэнтры горада...

Казачы пра сярэдняе нямецкую зарплату — тое ж самае, што пра сярэдняе тэмпературу па бальніцы, але, тым не менш, паспрабуем... Такім чынам, з агаворкай, што гэта звесткі даволі прыблізныя, можна сказаць, што ў сярэднім немцы атрымліваюць за месяц каля 3 тысяч еўра. Гэта «бруднымі». Калі з гэтай сумы адняць усе падаткі

Каля Брандэнбургскіх варот — самага знакамітага сімвала Берліна — заўсёды мнагалюда.

і абавязковыя страхуўкі, то на руках застаецца недзе 1800 еўра. Далей ідзе аплата кватэры і камуналі, бензін, калі маецца ўласны аўтамабіль... У выніку на жыццё застаецца прыблізна 800-900 еўра. Сума па беларускіх мерках значная, але на самой справе, як бачыць, зусім не галавакружкая. Хоць дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што цэны на прадукты ў берлінскіх супермаркетах цалкам супастаўныя з беларускімі. Нешта каштуе трохі больш, нешта крыху менш, але ў цэлым карціна падобная... Што тычыцца коштаў на іншыя тавары, тут разбегжка можа быць значнай. Есць крамы як з таннымі таварамі, тым жа адзеннем, напрыклад, так і з вельмі дарагімі.

«Хуткай дапамогі» ў нашым звыклым уяўленні ў Германіі не існуе. Есць служба 112 — пажарная, яна ж па сумяшчальніцтве служба выратавання. На ёй працуюць так званыя парамедыкі: людзі без медыцынскай адукацыі, але спецыяльна навучаныя прыёмам першай дапамогі ў розных экстраанальных сітуацыях. Чырвоныя машыны 112-й службы пастаянна носяцца па горадзе з уключанымі мігалкамі і сірэнай. Бачылі і чулі мы іх часта, працуючы яны вельмі апэратыўна. Калі на нашых вачах грузавік збіў пешаходка, такая машына прымчалася літаральна праз дзве хвіліны. Тое ж самае можна сказаць і пра паліцыю: калі мы аказаліся свед-

камі аварыі, у якой аўтамабіль вылецеў на трамвайныя рэйкі, паліцыя (таксама з уключанымі мігалкамі і сірэнай) з'явілася настолькі хутка, што міжволі склаўся ўражанне, што паліцэйская машына стаяла за рагом і чакала гэтую аварыю.

Кажуць, што берлінцы ніколі не славіліся набожнасцю. Сёння сярэд іх вернікі складаюць недзе 25-30%. Гэта тая, хто належыць якой-небудзь царкве і плаціць у яе ўнёскі. Яшчэ, напрыклад, Берлін лічыцца горадам адзіночак. Маецца на ўвазе, што яго свавольныя жыхары зусім не імкнучыся скоўваць сябе вузямі шлюбу (без сваёй другой паловы жывуць каля 55% чалавек). Але, як сказала нам наша экскурсавод, нядаўна яна са сваім сябрам адзначыла 25-годдзе сумнага жыцця. Жыццё — але не шлюбу. Так што насамрэч большасць берлінцаў праводзіць свае вечары зусім не ў адзіноце.

А ўвогуле, людзі ў Берліне, які ўсюды, розныя. І натоўп толькі на першы погляд здаецца безаблічным. Прыгледзеўшыся, можна заўважыць, акрамя добраапраўных бюргераў, і рознага кіталату фрыкаў, якія па вечарах сцягваюцца да месца сваёй тусоўкі на Аляксандар-пляц (восць дзе сапраўды свята кожны дзень!), і састарэлых яўроек, і рускіх эмігрантаў, і турэцкую моладзь

(іх тут цэлыя кварталы), і закаханыя парачкі. Маладыя немкі часам трохі неахайныя, пажылыя лэдзі — элігантныя і час ад часу нават экстравагантныя... Ну, а чаму ж я ў падзагалюк назвала берлінцаў амаральнымі? З іх жа слоў. Жыхары Берліна, калі верыць казачку пра свой горад у найвышэйшай ступені: маўляў, Берлін самы большы, самы вышэйшы, самы пампезны, найцікавейшы, найразумнейшы, больш аспяляльны і амаральны, чым усё буйныя гарады свету. Яшчэ адна іх любімая фраза — «Мы і не тое бачылі...».

...Калі я ўжо стаяла на платформе Берлінскага вакзала і чакала цягнік у Мінск, які спазніўся на гадзіну, давалася разгаварыцца з рускім эмігрантам Сяргеем Іванавічам (мя зменена) ужо 72 гады, хоць выглядае ён гадоў на дзесяць маладзей. Ён быў выкладчык з Масквы, эміграваў у Германію як малалетні вязень канцлагера. У расійскай сталіцы засталася кватэра. Гісторыя гэтага чалавека ўзяла за жывое, асабліва пасля таго, як стала зразумелай яго беспрасветная адзінота. Жонка памерла. Нямецкай мовы Сяргей Іванавіч не ведае. «Сяджу ў чатырох сценах, — так кажа ён пра сваё жыццё. — Нядаўна пайшоў у краму, убачыў маленькія белыя ўпакоўкі і вырашыў, што гэты сыр. Купіў 4 ўпакоўкі, прынёс дадому — а там дрожджы...».

Сяргей Іванавіч атрымаў сацыяльную кватэру на ўсходзе Берліна і штомесячную дапамогу ў суме 207 еўра,

Берлін, як і Мінск, — горад будаўнічых пляцовак.

Святлана БУСЬКО, Фота аўтара

■ На мяжы

«МНЕ НЕ СТРАШНА!..»

Карэспандэнт «Звязды» павяваў у лясчэбна-працоўным прафілакторы для жанчын, які адкрыўся ў Віцебску. Цяпер у горадзе аж два ЛПП: мужчынскі дзейнічае прыкладна чатыры гады, а новы — яго філіял. Усяго ў краіне шэсць такіх устаноў.

Сярод іншага аўтара гэтых радкоў прыемна здзівілі жаночая лазня, крама і сталова. Дарчы, упершыню ў жыцці не абдурылі ў краме, бо наяўныя і безнаўныя — гэта грошы тут не бяруць. А яшчэ больш уразіла, што наядуна ў ЛПП згулялі... першае вяселле!

Начальнік атрада, лейтэнант Вольга Харашчова.

Чытаюць «Злачынства і пакаранне»

Зразумела, філіял лясчэбна-працоўнага прафілакторыя № 4 у працягу Дзяткаўскага выканання пакарання МУС па Віцебскай вобласці — месца закрытага тыпу. Таму дзякуючы афіцэрам з вышэйзгаданага ўпраўлення — намесніку начальніка Аляксандру Сівоху, а таксама Мікалай Хомічу — за магчымасць там пабыць. Маім «гідам» па ЛПП стаў Аляксандр АРЦЕ-МЕНКА, намеснік начальніка ЛПП.

Прафілакторый пачаў працаваць праз некалькі дзён пасля Міжнароднага жаночага свята. Разлічаны ён на 600 чалавек, але сёння іх — каля 200. Менавіта ў Віцебску цяпер ёсць ЛПП і для мужчын, і для жанчын. Жаночы адкрыўся на базе былой калоніі для непаўналетніх, якую расфарміравалі. Многія з тых, хто раней служыў ці працаваў у калоніі, з разнаў у штаце філіяла ЛПП, — расказвае ён.

«У свеце прафесій» — такую назву мела адна з першых мерапрыемстваў, якое мы правялі тут у форме гульнявой праграмы. А усё таму, што ў нас знаходзіцца грамадзянін, які наогул не мае прафесіі. Увогуле, у нас шмат талентаў. Могуць адной рукой на акардэоне іграць. Да Дня Незалежнасці, напрыклад, падрыхтавалі добры канцэрт — з вершамі, беларускімі песнямі, танцамі. І з тым канцэртам выязджалі выступіць у мужчынскае «аддзяленне» прафілакторыя. Былі і канцэрты «Добры дзень, лета!» і да Дня маці. Некаторыя жанчыны пішуць вершы, некаторыя — нават кнігі пра сваё жыццё, — расказвае Таццяна ВЯРХОУСКАЯ, культурна-адукацыйны супрацоўнік ЛПП-4.

Паводле яе слоў, амаль што ўсе жанчыны з задавальненнем бяруць кнігі ў бібліятэцы, фонд якой перавышае 12 тысяч асобнікаў. Самыя папулярныя: «Злачынства і пакаранне», «Ганна Карэніна», праваславаўная літаратура. Некаторыя чытаюць кнігі па географіі Беларусі, хіміі, матэматыцы. Запатрабаваныя крываванкі і сканворды.

У клубе праводзяцца сустрэчы з актывістамі аб'яднання «Ананімны алкаголік», дзе былыя залежныя ад спіртнага расказваюць, як цяжка ім было «завязваць»...

Нікога сілай не кадзіруюць

У штаце медчасці прафілакторыя — 15 чалавек. Ёсць стамоталог, два тэрапеўты, тры псіхіятры, гінеколаг, супрацоўнікі лабараторыі, дзе бяруць аналізы.

Працуе стацыянар. У асабліва цяжкіх выпадках жанчын пераводзяць на лясчэбна-працоўнае бальніцу. Двухтыднёвы «каранцін» для навіковаў неабходны.

Доктар расказаў, што нікога сілай не кадзіруюць. Па яго словах — гэта чуткі, якіх нямамоладзі аб дзейнасці такіх устаноў.

«Накіроўваюць сюды выключна па заключэнні суда. Чалавека запрашаюць або вядуць на медыцынскі агляд у клініку па месцы жыхарства. Там камісія дае медыцынскае заключэнне аб тым, што ён (яна) мае залежнасць ад алкаголю або наркатыкаў. Наркманак у нас усяго тры. Калі яны прыдатыя да знаходжання ў ЛПП — накіроўваюцца, і на год іх ізаляюць. Жанчыны за гэты час праходзяць тры курсы лясчэбна-працоўнага ўстаўлення, — расказвае Дзмітрый МАКРЫЦКІ, урач-псіхіятр.

Чуткі пра дарагізны лясчэбна-працоўнага ўстаўлення далёкія ад рэальнасці. Разам падлічылі, што курс лясчэбна-працоўнага праграма коштуе ў 21 тысяч рублёў.

Безумоўна, самы эфектыўны «прапарат» — ізаляцыя ад спіртнага і сабуцельніка. Перад выхадам на волю — прыкладна за месяц — усім жанчынчым прапануюць кадзіравацца. І робяць гэта ў псіхнаўрагалагічных дыспансерах. Кадзіраванне бывае медыкаментозна і гіпнатычна. Але не скарэз, што толькі сіла волі — лепшая гарантыя завязваць са спіртным.

«Гарэлка мне не сніцца»

Наталія — адна з нямногих, хто пагадзіўся шчыра пагаварыць. Перад пачаткам нашай грамадзянскай адукацыі далікатна выйшла з яе пакоя.

Сказала, што на волі працавала ў сферы медыцыны, і тут — у медыцынскай часці.

— У віцебскім прафілакторыі я з самага пачатку яго працы. Раней знаходзілася ў ЛПП у Магілёўскай вобласці. Адтуль перавалі бліжэй да месца прапіскі. Разведзеная, сыну 25 гадоў. Я — асоба не абавязаная, таму з заробку ў мяне вылічваюць толькі грошы на маё ўтрыманне. Кадзіравалася. Не, нікога мне не ўшывалі ў вены. Проста ўялі лекавы

прапарат, не сумяшчальны з алкаголем, які, як быццам, здымае цягу, блакірую нейкія працэсы ў галаўным мозгу. Залежнасць ад спіртнага слабее. Ды і тут нельга купіць і дастаць яго, — расказвае жанчына.

Паводле яе слоў, у прафілакторыі трапіла дзякуючы намаганням мамы і сына. Яны і прапалі ўдзельніцамі міліцыянера даць ёй шанец падумаць над сваім жыццём.

У памяшканні кожнага атрада ёсць халадзільнік, тэлевізар, DVD, чайная і бытавы пакой. Працуе крама, дзе тавары, аказваецца, танней, чым за агароджай ЛПП.

— Да таго гадзі тры піла. Не кожны дзень, але ўсё часцей і часцей... Я не згодна з вамі, што праз год, на волі, міжволі заг'еш, калі вярнуцца ў сваё звыклае асяроддзе. Чалавек, які зразу мае, што чарка таго не каштуе — зробіць для сябе разумныя вывады. Я шмат чаго страіла ў жыцці з-за гэтай чаркі, без яе нашам большага дасягнула б. Можна, цяпер была б урачом. Планую паступіць нанова ў медыцынскае вучылішча, — шчыра расказвае аб сваім жыцці суразмоўца.

Дарчы, сказала, што ў ЛПП выдатны супрацоўнік, мэд-персанал. Усё роўна, каб дапамагчы грамадзянкам адчуць сябе жанчынай, маці. А ёсць жа сярод пацыентак дзяўчыны зусім маладзенькія, у некаторых — маленюк дзетка.

— А гарэлка вам не сніцца па начах?

— Не. Мне засталася два месяцы да заканчэння «тэрміну». І мне не страшна выходзіць на волю.

— І нават шампанскае піць не будзеце?

— Не, бо разумою, што я — хворы, залежны чалавек. Самае галоўнае — зразумець гэта. Шмат пра гэта напісана ў кнігах, якія чытаю, дзе расказваецца, што алкаголь — зло. Так, кура — шмат, і ўжо працяглы час. Не магу пакуль сказаць што кіну. Пакуль што ў мяне задача — давучыцца, атрымаць адукацыю. Яшчэ будзе час і прапрацаваць, і годна выйсці на пенсію. Так, у мяне ёсць сузалець. Пліў «за кампанію», але калі я не цягнулася да чаркі, і ён таксама. Яго ўжо папярэдзіла: калі чарка быць са мной, наогул пра спіртное прыйдзеца забыць!

Харчаванне кожнай жанчыны каштуе 327 тысяч у месяц. У сталовай тыднёвае меню мясяцэца, харчаванне трохазовае, згодна з зацверджанай нормай. І ніякіх дадатковых харчоваў «радасцў» да свят. Ёсць дзве дыетнычныя нормы — па паказаннях урачоў.

У прафілакторыі.

Гарбата, кава, цыгарэты...

Прафілакторый — не «зона». Напрыклад, тут дазваляецца тэлефанаваць куды хочаш — праўда, у адведзены час. Вядома, пасылкі правяраюць: каб, у першую чаргу, грамадзянкам не прысылалі спіртное, наркатыкі, а па-другое, які ў бальніцах, ёсць пералік прадуктаў, якія можна атрымаваць. У памяшканні кожнага атрада ёсць халадзільнік, тэлевізар, DVD, чайная і бытавы пакой. Працуе крама, дзе тавары, аказваецца, танней, чым за агароджай ЛПП.

— «Рэйтынг продажу» трымаюць гарбата, кава, цыгарэты, а яшчэ цукеркі і печыва. Не менш за чатыры разы ў месяц жанчына можа ў краму прыйсці. Пры паступленні ў ЛПП выдаюць мыла, туалетны паперу (мужчынчым — яшчэ і станкі для галення. — Аўт.). Ахвотна купляюць крэмы, шампуні і іншае. Паколькі грошы ім на рукі не выдаюць, кошт усіх пакупак спісваецца з асабістых рахункаў. Жанчыны да свят вышляюць родным падарункі, грашовыя пераводы, — расказвае Вольга ХАРШАЧОВА, загадчыца крамы.

Дзе працуюць?

Жанчыны, якія не маюць прафесіі, вучацца на швачках на курсах у ЛПП. Праўда, як прызналася майстар навучэння, многіх вучыць веламі цяжка, бо рукі іх дрыжаць пасля столькі гадоў залежнасці ад спіртнага. У швейны цэх ЛПП падаюць заяўкі на пашыву рукавіц, касцюмаў для рабочых... Зараз шуюць кухарскія фартукі і каўпакі. Чакаюць тут і новыя заказы на шыццё матрацаў, цаглянэек. Зараз залежыць ад выпрацоўкі.

На абытковым прадпрыемстве «Белвест» працуюць 65 жанчын, 20 — на швейным прадпрыемстве «Віцбялянка». Прадпрыемства «КІМ» падала заяўку на швачка. На асабісты рахунак грамадзянкаў паступае толькі 25% ад заробку, астатняе — кампенсацыя на іх ўтрыманне, абавязковыя выплаты (калі абавязаны кампенсаваць дзяржаве выхаванне дзяцей).

Харчаванне кожнай жанчыны каштуе 327 тысяч у месяц. У сталовай тыднёвае меню мясяцэца, харчаванне трохазовае, згодна з зацверджанай нормай. І ніякіх дадатковых харчоваў «радасцў» да свят. Ёсць дзве дыетнычныя нормы — па паказаннях урачоў.

У прафілакторыі.

Жанчыны.

У выдатках на ўтрыманне жанчын і куманальныя паслугі — каля 200 тысяч рублёў ў месяц.

У 6 гадзін раніцы ў ЛПП — пад'ём, сняданак у 6.10, абед у 12.00, вачэра — у 18.45, адбой — у 22.00. У некаторых з тых, хто працуе па-за межамі ЛПП, свой распарадак дня. Бо ім трэба на трэцюю працоўную змену: на «Белвест», сельскагаспадарчае прадпрыемства «Ноўка». У такіх жанчын пад'ём у 5 гадзін раніцы.

Працяглым спатканні грамадзянкам на тэрыторыі ЛПП прадстаўляюцца да 3 сутак — з блізкімі сваякамі або афіцыйным мужам. З сужыцелем дазволена толькі кароткае спатканне — да 3 гадзін, але хоць кожны дзень.

У выхадныя дні асобны распарадак: працяваюцца ў 7 гадзін, няма разводу, вываду на працу. Замест гэтага — дзяржурства, заняты ў групах медыка-сацыяльнай адаптацыі, выхаванні дзяцей і гутаркі. А яшчэ жанчыны вядуць чытаюць, пішуць лісты, ходзяць глядзець кіно ў клуб, мыюць бялізну.

...І першае вяселле!

Начальнік атрада, лейтэнант Вольга ХАРШАЧОВА працуе ў ЛПП трэці месяц. Сказала, што сама выбрала службу, бацькі не маюць дачынення да праваахоўных органаў. Не замужам.

— Скопчыла акадэмію МУС, і сюды пераказвалася. Я — віцебская. Тут усё нармальна, калектыву добры, атрад нармальны да

стаўся. У прафесійным выбары не расчаравалася. У мяне трохі іншае ўяўленне было пра ЛПП. Думала, што тут жанчыны значна горшыя. А яны, у прынцыпе, нядарныя, працаваць з імі лёгка. Невырашальныя сітуацыі няма ў любым выпадку. Спроб уцекаў або чаго горш не было. Нехта, бывае, нервецца: зразумела справа, у замкнёных умовах знаходзіцца. Але, у прынцыпе, крыўсныя сітуацыі яшчэ не здаралася, — расказвае лейтэнант.

Алена КІРЫЛАВА, загадчыца лазнева-пралянага каміната, таксама паказала сваю «гаспадарку». Паўсюль ідэальны чысціня, утульнасць, камфорт. Некаторым кіраўнікам звычайных лясчэбна-працоўнагаў трэба тут стаючы вопыт пераймаць.

— Запрашаю ў лазню — жаночую. Калі яшчэ будзе такая магчымасць? Кожны суботу і нядзелю — памылка. Вось наш шчырыя. Вязуць жа мыць рэчы, бялізну і з мужчынскага ЛПП. Усё зроблена з розумам.

Санстанцыя ж можа нават да дробязі «прычыпацца» — так што не проста тут працаваць, шмат няясна. Але мы спраўляемся, — расказвае яна.

Працяглым спатканні грамадзянкам на тэрыторыі ЛПП прадстаўляюцца да 3 сутак — з блізкімі сваякамі або афіцыйным мужам. З сужыцелем дазволена толькі кароткае спатканне — да 3 гадзін, але хоць кожны дзень.

У горад ім нельга. Але ёсць так званыя сацыяльныя водпускі — з важных прычын.

Справілі ў ЛПП і першае вяселле. З ЗАГСа прадстаўнік прыязджаў, пару раслісалі, «горка» ёй крычалі. Толькі пілі, зразумела, безалкагольныя напоі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Фота аўтара.

North European Bank
Bank
 Закрытае акцыйнае аб'яднанне
 «Норд Еўропэан Банк»
 ЗАО «Н.Е.Б. Банк»
 220004, г. Мінск, ул. К. Цёткіна, 51, пом. 1
 тел./факс +37517 306 06 90
 http://www.nebbank.by/bb_quarters

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2013 г.
 Наименование банка: ЗАО «Н.Е.Б. Банк»
 (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2013		01.10.2012	
			3	4	5	6
1	АКТИВЫ					
2	Денежные средства	1101	1 717,7	-	1 115,2	
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-	-	
4	Средства в Национальном банке	1103	1 107,1	33 324,4		
5	Средства в банках	1104	22 944,7	30 368,4		
6	Ценные бумаги	1105	26 333,6	27 395,5		
7	Кредиты клиентам	1106	90 822,9	54 273,6		
8	Производные финансовые активы	1107	-	-		
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-		
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	15 149,0	11 423,5		
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-		
12	Прочие активы	1111	941,9	2 214,6		
13	ИТОГО активы	11	159 016,9	160 115,2		
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
15	Средства Национального банка	1201	-	13 907,4		
16	Средства банков	1202	56 577,2	66 475,9		
17	Средства клиентов	1203	6 762,5	5 562,2		
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-		
19	Производные финансовые обязательства	1205	-	-		
20	Прочие обязательства	1206	545,1	1 462,0		
21	ВСЕГО обязательств	120	63 884,3	87 407,5		
22	КАПИТАЛ					
23	Уставный фонд	1211	46 710,0	46 710,0		
24	Эмиссионный доход	1212	-	-		
25	Резервный фонд	1213	5 733,8	2 335,5		
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	10 338,4	6 367,3		
27	Накопленная прибыль	1215	32 350,4	17 294,9		
28	ВСЕГО капитал	121	95 132,6	72 707,7		
29	ИТОГО обязательств и капитал	12	159 016,9	160 115,2		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2013 г.

Наименование банка: ЗАО «Н.Е.Б. Банк»
 (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2013		01.10.2012	
			3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011	9 186,8	9 260,6		
2	Процентные расходы	2012	1 297,1	2 307,3		
3	Чистые процентные доходы	201	7 889,7	6 953,3		
4	Комиссионные доходы	2021	93,5	630,8		
5	Комиссионные расходы	2022	382,1	374,5		
6	Чистые комиссионные доходы	202	(288,6)	256,3		
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-		
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	-	20,5		
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	5 809,7	2 288,1		
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-		
11	Чистые отчисления в резервы	207	(28 651,6)	(18 418,1)		
12	Прочие доходы	208	111,1	3,8		
13	Операционные расходы	209	9 125,7	7 737,5		
14	Прочие расходы	210	373,7	460,2		
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	32 674,1	19 742,4		
16	Налог на прибыль	212	323,7	1 244,4		
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	32 350,4	18 498,0		

Председатель Правления **В.В. Гарыкавий**
 Главный бухгалтер **Л.И. Кислюк**
 Дата подписания «10» октября 2013 г.
 Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 32 от 06.05.2013. УНП 807000227

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЭМИТЕНТА О ВЫКУПЕ (ПОКУПКЕ) АКЦИЙ ПО ТРЕБОВАНИЮ АКЦИОНЕРОВ

Полное наименование и место нахождения эмитента-покупателя акций:	Открытое акционерное общество «Современные розничные технологии», г. Минск, ул. Мировицкая, 3. тел. 8017 261 00 89
Количество акций, которое эмитент-покупатель намеревается приобрести:	99 300 акций (общая сумма денежных средств, направляемых Обществом на выкуп акций по требованию его акционеров, не может превышать десяти процентов стоимости чистых активов акционерного общества на дату принятия настоящего решения, определяется на основании данных бухгалтерского учета)
Общее количество размещенных (не принадлежащих эмитенту) акций:	706 875 шт.
Цена приобретения акций:	35 926 рублей
Вид, категория приобретаемых акций:	простые (обыкновенные) акции
Место совершения сделок:	г. Минск, ул. Мировицкая, 3 (не биржевые сделки)
Сроки даты начала и окончания (пакета акций), форма и порядок оплаты акций:	подача акционерами заявлений с требованием о приобретении Обществом акций, прием заявлений осуществляется в период с 22.10.2013 по 06.11.2013 (включительно); заключение договоров купли-продажи акций и оплата стоимости акций осуществляется в период с 07.11.2013 по 21.11.2013 (включительно); акции оплачиваются денежными средствами: безналичным (перевод на счета акционеров) или наличным (выплата из кассы организации) расчет; расходы, связанные с оформлением и исполнением договора, несет акционер.

Настоящее предложение может быть отозвано в случае не представления в установленный срок ни одного требования (предложения) акционеров о выкупе акций.

ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) ИНФОРМИРУЕТ:
 в извещение о проведении 15.11.2013 открытого аукциона, по продаже одним лотом объектов недвижимого имущества ОАО «Строительный-монтажный трест № 41» г. Сморгонь (продавец), Сморгонский р-н, г. Сморгонь, пр-т Индустриальный, д. 15А, опубликованное в газете «Звязда» от 16.10.2013,
ВНОСИТСЯ ИЗМЕНЕНИЕ:
 вместо «Начальная цена с НДС 12 744 135 000 бел. руб.», ЧИТАТЬ «Начальная цена с НДС – 9 175 777 200 бел. руб.»
 Тел: +375 17 280 36 37; 8029-183-69-71. www.cpo.by.

ОТКАЗ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ
 УП

■ «Казённае» дзяцінства

ЦАЦКІ І ЦУКЕРКІ МАМУ НЕ ЗАМЕНЯЦЬ

Карэспандэнт «Звязды» пабываў у віцебскім дзяцінным доме. Дзяржава ўзяла на сябе клопат аб больш як 70 дзяцінках і хлопчыках ва ўзросце ад 3 да 18 гадоў практычна з усіх раёнаў Віцебскай вобласці. З іх толькі адзін выхаванец — сірата. У астатніх ёсць бацькі, сваякі. Але, відаць, ім дзеці не патрэбны. А маму яны патрэбны, акрамя дзяржавы?

Журналістаў цяжка чым здзівіць, тым больш даведзі да сэрца, а тут... Яны наварочваліся ў мяне — дзядзьку, якому пайшоў ужо пяты дзясятак, калі дзяткі спявалі песню пра маму. Пра тое, што яна — самы лепшы, самы надзейны сябар. І гэта — пра мам, якім гарэлка і гулянькі даражэй, чым родная крывіна? І цяпер, калі ўспамінаю твары малых, робіцца сорамна і за тых, хто ад іх адмовіўся, і за сябе — бо не хапае смеласці ўзяць кагосьці з іх на выхаванне.

Дырэктар дзіцячага дома Наталля КУЛЬТШАНКА

— Наш дзіцячы дом пачаў працаваць у снежні 1946 года і спачатку меў назву Віцебскай дашкольнай дзіцячым домам № 5. Зразумела, тады тут выхоўваліся ў асноўным дзеці, бацькі якіх загінулі на вайне. Пачынаючы з 1972 года сюды пераважлі дзеці дашкольнага ўзросту з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. У 1983-м на гэтым жа месцы ўзьялі новы будынак, — расказвае дырэктар установы Наталля Кульшанка.

Педагагічных работнікаў у дзіцячым доме каля 40: выхавальнікі, настаўнікі-дэфектолагі, педагог-псіхолог, сацыяльны педагог, музычны кіраўнік, інструктар па фізкультуры... А ўсяго супрацоўнікаў менш за 90 чалавек, у тым ліку 5 — у дэкрэтным водпуску. Працаваць тут няпроста яшчэ і таму, што 34 выхаванцы маюць затрымку псіхічнага развіцця, разумовую адсталасць... Хлопчыкаў сярод выхаванцаў больш. Як заўважыла вопытная кіраўніца, у дзіцячым доме такія супадзенні існавалі ва ўсе часы.

У гэтую ўстанову трапляюць малыя з Дома дзіцяці (ва ўзросце 3 гадоў) альбо дзеці з прытулку, якія трапілі ў сацыяльна небяспечнае становішча, а затым былі прызнаныя тымі, хто мае патрэбу ў дзяржаўнай абароне.

Прыклады, калі білагічныя бацькі бяруцца за розум і атрымліваюць права зноў выхоўваць родных дзяцей, ёсць, але вельмі рэдка.

— Нядаўна перадалі дваіх малых на выхаванне маме. Яна вярнулася з месца пазбаўлення волі, выйшла замуж за жыхара Магілёўскай вобласці і паехала з дзецьмі туды. А сярод нашых навучкоў — брат з сястрой, якіх прывезлі з прытулку. Хлопчык вучыцца ў шостым класе, дзяўчынка — у пятым. Добрыя дзеці, адаптаваныя

больш як 100 чалавек (або 37%) адказалі: «Так, без праблем»; «Так, але зраблю гэта з мэтай наступнага ўсынаўлення (удачарэння)» — канстатавалі больш як 24% рэспандэнтаў.

Патранатнае выхаванне — гэта калі дзіця перадаецца ў сям'ю на выхадныя дні і час канікулаў. Згодна з заканадаўствам, такое выхаванне можа быць выкарыстана ў якасці першай стадыі перад наступным афармленнем апекі ці ўсынаўлення або з мэтай пазнаёмства дзіця з паняццямі «жыццё ў сям'і». З ахвотнымі заключаецца дагавор на 1 год. Пры гэтым патранатны выхавальнік павінен мець на руках заключэнне аб наяўнасці ўмоў, неабходных для выхавання дзіцяці. Такое заключэнне выдае ўпраўленне або аддзел адукацыі па месцы жыхарства кандыдата.

У прыёмнай сям'і адзін ці абодва бацькоў надзелены паўнамоцтвамі апекуноў дзіцяці аж да яго паўналецця. За дзіцем захоўваюцца льготы, звязаныя з яго статусам сірата. Адзін з бацькоў заключае працоўны дагавор з органамі апекі па месцы знаходжання дзіцяці і атрымлівае зарплату за яго выхаванне. Дзяржава выплачвае дапамогу на ўтрыманне дзіцяці аж да яго паўналецця...

Апакун мае практычна ўсе правы бацькі ў пытаннях выхавання, навучання, утрымання дзіцяці і нясе поўную

нак ён атрымлівае штомесячныя выплаты на ўтрыманне дзіцяці. Пры неабходнасці, па дасягненні выхаванцам 18-гадовага ўзросту, яму выдаецца жыллё. Органы апекі рэгулярна кантралююць умовы ўтрымання, выхавання і адукацыі дзіцяці.

Сям'я, якая афармляе ўсынаўленне, дзяржава аказвае такую ж сацыяльную дапамогу, як і звычайнай сям'і, дзе выхоўваюць дзіця.

Супрацоўнікі дзіцячага дома навучыліся праводзіць цікавыя рэкламныя кампаніі. У ліку іншага арганізуюць дні адчыненых дзвярэй, наладзілі ўзаемадзеянне з грамадскімі арганізацыямі па пытанні ўладкавання сірот у сям'і.

Нядаўна ў віцебскай выставачнай зале «Музычная гасцёўня» прайшла фотавыстава «Беларусь без сірот», на якой былі прадстаўлены фотаздымкі выхаванцаў, якія чакаюць сваіх маму і тату. Напрыканцы лета — на пачатку восені тая ж выстава была арганізавана ў Мінску — у кінатэатры «Цэнтраліны». Здымкі дзяцей перыядычна з'яўляюцца на вулічных выставах у Віцебску.

— І хай знойдуцца бацькі ўсяго толькі для аднаго дзіцяці — ужо добра! Выставы праводзім у першую чаргу для таго, каб даць дзецям шанец знайсці сям'ю. Яшчэ адна мэта — прыцягнуць увагу грамадскасці да праблем сіротства. Дзеці адразу адчуваюць, калі вы цягнецеся да іх. Дзякуючы апеці і абароне, якія можа даць толькі сям'я, дзіця літаральна ажывае, нібы кветка пасля доўгай зімы, часам пачынае нават апярэджаць у развіцці сваіх «хатнік» аднагодкаў. І не бойцеся, што, узяшы малага «пад сваё крыло», можаце зрабіць яму горш. Наадварот — пакажа-

■ Кнігарня

КОЖНАЯ ВЁСКА — АСОБНАЯ АПОВЕСЦЬ

Убачыў свет трэці нумар крэзанаўчага альманаха Брэсцкага раёна «Астремчаўскі рукапіс». У раздзеле «Астремчава і астремчаўцы» можна пазнаёміцца з «Вянком Казіміру Лышчынскаму», які склаў крэзанаўца з Лышчыц Міхаіл Мартынчук, а таксама рэдкай кнігай з астремчаўскай бібліятэкі.

Спраўдны россып жамчужын фальклору сабралі ўдзельнікі экспедыцыі па вёсках Брэсцкага раёна. Навуковую вандруку студэнтаў-філолагаў узначаліла доктар філагічных навук, прафесар Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Пушкіна на Швед. Яна ж апублікавала артыкул «Каляды на Прыбужжы». А песні, прыпеўкі на мясцовай гаворцы, прыкметы, прымаўкі і прыказкі, запісаныя ў ходзе паездкаў, успаміны старэйшых жыхароў Лышчыцкага і Матэвільскага сельсаветаў склалі цэлы раздзел альманаха.

Гісторыка-крэзанаўча тэма працягваецца ў рубрыках «Скарбніца народных талентаў» і «Старонкі гісторыі». Чытач даведзецца пра гісторыю вёскі Страдзён і тутэйшы храм святой Сафіі. Друкуюцца здымкі з сямейных альбомаў і цікавыя гісторыі да іх.

У пажаданні часопісу пісьменніка Уладзіміра Ліпскага чытаем: «Кожная вёска — гэта асобная аповесць. Кожная хата — гэта свой непаўторны раман. І кожны чалавек, яго лёс, прозвішча, характар — асобная старонка ў агульнай гісторыі нашай Айчыны. І калі нават ужо няма паселішча на карце, то ўсё роўна трэба вярнуць яго гістарычную памяць. Дзеля тых, хто там жыў, дзеля тых, хто жыве сёння».

Дзя гэтага і быў створаны, па сутнасці, першы ў рэспубліцы раўны крэзанаўчы альманах. Не змаглі абмінуць аўтары трэцяга нумара і культурныя падзеі фотарэпартажам з першага касцюмавога балю ў доме-музеі Няміцвічаў у Скоках, іншых відэвішчых мерапрыемстваў.

Святлана ЯСКЕВІЧ

Даты Падазеі Любі

Сусветны дзень людзей, якія пакутуюць ад захавання. Перадзвіцця з 2002 года па ініцыятыве канадскіх спецыялістаў па даследаванні паталогіі мовы.

1805 год — ля мыса Трафальгар, каля іспанскага порта Кадыс, англійская эскадра адмірала Гарацыя Нельсана дагнала франка-іспанскую эскадру пад камандаваннем Пера-Шарля дэ Вільнёва. Марскі бой, які завязаўся паміж эскадрамі, увайшоў у чачвёрку найбуйнейшых марскіх бітваў сусветнай гісторыі. Нельсан бітву выйграў, і Брытанія засталася кіраваць марамі, сур'ёзна ўскладніўшы сувязь Францыі з яе калоніямі. Але гэта была радасць са слязмамі на вачах: Нельсан быў смяротна паранены. У боіцы з каньком яго цела даставілі на радзіму. Флавадоўцу Вільнёва Трафальгар таксама каштаваў жыцця: адпушчаны з палону пад слова гонару, ён скончыў жыццё самагубствам. А брытанскай маракі да гэтага часу носяць на шыі чорны гальштук — гэта жалоба па Гарацыя Нельсану.

1932 год — нарадзіўся Віктар Пятровіч Стрэльнікаў, беларускі вучоны ў галіне анатоміі чалавека, доктар медыцынскіх навук, прафесар, заслужаны работнік вышэйшай школы Беларусі. Аўтар навуковых прац па пытаннях нармальнай анатоміі чалавека.

1933 год — сёння споўнілася 80 гадоў Ігару Міхайловічу Дабралюбаву, кінарэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў Беларусі, народнаму артысту Беларусі (1985). У 1962-96 гадах працаваў на кінастудыі «Беларусьфільм». Паставіў фільмы: «Іван Макаравіч», «Белья росы», «Плеч перапёлкі» і іншыя. Здымаўся ў кінафільмах «Дзевец дзён аднаго года», «Кяханя». Яго творчасці ўласцівы актыўная аўтарская паэзія, актуальнасць праблематыкі, рэалістычная форма. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі (1970), прызору міжнародных кінафестывалю. Памёр у 2010 годзе.

Было сказана

Язэп Драздовіч, мастак, скульптар, педагог: «Не кланяйся і не пагарджай!»

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

■ Факт

ЛЕПШАЯ ДЫЯГНОСТЫКА АУТА — У БРЭСЦЕ

Лепшая дыягнастычная станцыя па правядзенні дзяржаўнага тэхнічнага агляду транспартных сродкаў сёлета прызнана дыягнастычная станцыя № 200 УП «Белтэхгляд» з Брэста.

Званне лаўрэата агляду-конкурсу, які праводзіўся на працягу пяці месяцаў па ўсёй краіне, атрымала дыягнастычная станцыя № 208 Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі. Названы конкурс праходзіць

у Беларусі з 2007 года. Сёлета ў ім брала ўдзел 191 дыягнастычная станцыя, або 86 працэнтаў ад агульнай колькасці.

Сяргей РАСОЛЬКА

СЁННЯ

Місяц Поўня 19 кастрычніка. Месяц у сусур'і Білізня.

Імяніны Пр. Афанасія, Абрама, Канстанціна, Максіма, Пятра, Якава, К. Лідзія, Саламея, Аляксандра, Марка, Філіпа.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.51	17.57	10.06
Віцебск	7.43	17.44	10.01
Магілёў	7.41	17.47	10.06
Гомель	7.34	17.47	10.13
Гродна	8.05	18.12	10.07
Брэст	8.02	18.16	10.14

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ	БРЭСТ	ГОМЕЛЬ
753мм рт.ст. +5..+7°C +11..+13°C	758мм рт.ст. +1..+1°C +6..+8°C	755мм рт.ст. +3..+5°C +8..+10°C	752мм рт.ст. +9..+11°C +16..+18°C	760мм рт.ст. +3..+5°C +6..+8°C

Абазначэнні: — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў — невялікія геамагнітныя узрушэнні — слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+16..+18°C	+11..+13°C	+10..+12°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.ПЕЦЯРБУРГ
+9..+11°C	+1..+3°C	+6..+8°C

УСМІХНЕМСЯ

У кардыяхірурга. — Вам тэрмінова трэба рабіць аперацыю! — Доктар, а ці нельга адкласці? Я паўгода чакаў чаргу на пратэзаванне зубоў! Урач задумаўся. Прайшла хвіліна, дзве, пяць... — Доктар, ну чаму вы маўчыце?! — Узяўшы граюць Шапэна, усе плачуць, а вы ляжыце ў труне з прыгожымі, роўнымі, асляплальна белымі зубамі!

— У цябе як з Наташкай? — Добра. А ў цябе? — Таксама добра.

Студэнт — гэта калі па паху адрозніваеш, з якім смакам у суседзяў «Ролтан».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙНЫХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В.КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А.КІЛЯШУК, Л.ЛАХМАНЕНКА, С.ПРОТАС (першы намеснік дырэктара-галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СТАЛІНСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыйны — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21; сакратарыята — 292 05 82, адказны за вылук дадатка: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродна: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтары: 287 18 81.

<http://www.zvyazda.by>; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэсаваныя ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыя ў Рэспубліканскім унітарным прапрыеце «Вывадытва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 23.185. Індэкс 63850. Зак. № 4595.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 18 кастрычніка 2013 года.